

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista

Juho Nyman ja Mikko Valtakari

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2026:16

Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista

Juho Nyman ja Mikko Valtakari

Opetus- ja kulttuuriministeriö Helsinki 2026

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö
CC BY-NC-ND 4.0

ISBN pdf: 978-952-415-053-8
ISSN pdf: 1799-0351

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2026

Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2026:16
Julkaisija Opetus- ja kulttuuriministeriö

Teema

Kulttuuri

Tekijä/t Juho Nyman, Mikko Valtakari
Yhteisötekijä MDI Public
Kieli suomi

Sivumäärä

66

Tiivistelmä

Selvityksessä tuotettiin tietoa Suomen elokuvasäätiön elokuvatuotantoihin kohdentamien tukien vaikuttavuudesta, tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta, alan tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan tilanteesta sekä elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain 2 § tavoitteiden toteutumisesta.

Elokuvasäätiön tuotantotuki on ollut elinehto audiovisuaalisen alan liiketoiminnan ja tuotantojen toteutumisen kannalta. Ilman tuotantotukea nykyisen laajuista ja monipuolista elokuvakulttuuria ja tuotantoyhtiöiden tuotantotoimintaa ei olisi Suomessa. Tuki mahdollistaa myös alan kansainvälistä toimintaa, joka on ollut keskeinen osa usean yhtiön liiketoimintaa viime vuosina.

Vuosien 2017–2022 aikana tarkastelussa mukana olevien tuotantoyhtiöiden liiketoiminta kasvoi monien yhtiöiden kohdalla. Erityisesti vuonna 2024 on kuitenkin nähtävissä selkeä alan yhtiöiden liikevaihdon lasku. Vastaavasti alan yhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus on heikentynyt vuosien 2023–2024 aikana.

Elokuvasäätiön tuotantotuet ovat kulttuuripoliittinen väline, jonka tavoitteena on turvata suomalaisen elokuvan olemassaolo, monimuotoisuus ja taiteellinen laatu. Kokonaisuutena tukimuodot, tukien myöntämisen kriteerit ja elokuvasäätiön tukitoiminta tukevat elokuvalain tavoitteiden toteutumista pääosin hyvin.

Asiasanat kulttuuri, elokuvateollisuus, Suomen Elokuvasäätiö, tukijärjestelmä, tuotantotuki, vaikuttavuus

ISBN PDF 978-952-415-053-8

ISSN PDF

1799-0351

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-053-8>

Utredning över konsekvenserna av offentliga stöd till filmproduktioner

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2026:16	Tema	Kultur
Utgivare	Undervisnings- och kulturministeriet	
Författare	Juho Nyman, Mikko Valtakari	
Utarbetad av	MDI Public	
Språk	finska	Sidantal 66

Referat

Utredningen tog fram information om effektiviteten, genomslagskraften och ändamålsenligheten i det produktionsstöd som Finlands filmstiftelse beviljar, om produktionsbolagens affärsituation inom branschen samt om hur målen i 2 § i lagen om främjande av filmkulturen uppfylls.

Filmstiftelsens produktionsstöd har varit avgörande för genomförandet av produktioner och för den audiovisuella branschens affärsverksamhet. Utan stödet skulle dagens omfattning och mångfald inom den finländska filmkulturen och produktionsverksamheten inte vara möjlig. Stödet möjliggör också internationell verksamhet, som under de senaste åren har utgjort en central del av flera bolags affärsmodeller.

Åren 2017–2022 ökade många produktionsbolags omsättning, men särskilt år 2024 syns en tydlig nedgång i branschens omsättning. Även lönsamheten har försvagats under 2023–2024.

Filmstiftelsens produktionsstöd fungerar som ett kulturpolitiskt verktyg med syftet att trygga den finländska filmens existens, mångfald och konstnärliga kvalitet. Helhetsmässigt stödjer stödformerna, kriterierna och stiftelsens verksamhet i stort sett väl uppfyllelsen av film lagens mål.

Nyckelord kultur, filmindustri, Finlands filmstiftelse, stödsystem, produktionsstöd, konsekvenser

ISBN PDF 978-952-415-053-8 **ISSN PDF** 1799-0351

URN-adress <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-053-8>

Report on the impacts of public subsidies for film productions

Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2026:16		Subject	Culture
Publisher	Ministry of Education and Culture		
Author(s)	Juho Nyman, Mikko Valtakari		
Group author	MDI Public		
Language	Finnish	Pages	66

Abstract

The study produced information on the effectiveness, impact, and appropriateness of the support allocated by the Finnish Film Foundation to film productions, on the business situation of production companies in the sector, and on the fulfilment of the objectives set out in Section 2 of the Act on the Promotion of Film Culture.

The production support provided by the Finnish Film Foundation has been essential for the audiovisual sector's business operations and for the realization of productions. Without production support, the current breadth and diversity of film culture and the production activities of film companies would not exist in Finland. The support also enables international activities in the sector, which in recent years have been a central part of several companies' business operations.

Between 2017 and 2022, the business operations of the production companies included in the review grew for many companies. However, especially in 2024, there is a clear decline in the turnover of companies in the sector. Similarly, the profitability of companies in the field has weakened during 2023–2024.

The Finnish Film Foundation's production support is a cultural policy instrument aimed at ensuring the existence, diversity, and artistic quality of Finnish film. Overall, the support schemes, the criteria for granting support, and the Foundation's support activities largely promote the achievement of the objectives of the Film Act.

Keywords culture, film industry, the Finnish Film Foundation, state aid, production support, impact

ISBN PDF 978-952-415-053-8 **ISSN PDF** 1799-0351

URN address <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-415-053-8>

Sisältö

1	Selvityksen tausta, tavoitteet ja toteutus	7
1.1	Selvityksen tavoitteet	8
1.2	Aineistot ja menetelmät	9
2	Tuotantotukien käyttö vuosina 2017–2025	14
2.1	Yleistä tukien käytöstä	14
2.2	Tukien toimivuus ja jakautuminen erityyppisiin yhtiöihin	18
3	Alan yleinen kehitys ja tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehitys vuosina 2017–2024	20
3.1	Alan yleinen kehitys 2017–2024	20
3.2	Alan liiketoiminnan kehittämis- ja kasvuedellytykset	22
3.3	Tuotantoyhtiöiden liikevaihdon kehitys 2017–2025	25
3.4	Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kannattavuuden kehitys 2017–2025	34
3.5	Tuotantoyhtiöiden vakavaraisuuden kehitys 2017–2025	38
3.6	Alan tulevaisuuden näkymät	41
3.7	Yhteenvedo tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehityksestä 2017–2025	44
4	Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kansainvälisyys	46
5	Tuotantotuen merkitys ja vaikutukset elokuva-alan tavoitteiden toteutumiselle sekä alan kasvulle ja kansainvälistymiselle	52
5.1	Tuotantotuen merkitys elokuva-alan tavoitteiden toteutumiselle	52
5.2	Tuotantotuen merkitys alan kasvulle ja kansainvälistymiselle	54
6	Johtopäätökset ja kehittämissuositukset	60
6.1	Johtopäätökset	60
6.2	Kehittämissuosituksia	63
	Liitteet	66

1 Selvityksen tausta, tavoitteet ja toteutus

Suomen elokuvasäätiön (SES) tehtävänä on tukea ja edistää suomalaista elokuva-alaa. Elokuväsäätiö myöntää tukea elokuvien ammattimaiseen tuotantoon sekä niiden esittämiseen ja levittämiseen erilaisissa jakelukanavissa. Säätiö vastaa keskeisesti myös suomalaisen elokuvan kulttuuriviennistä ja jakaa tukea elokuvien kansainvälisen toimintaan. Suomen elokuvasäätiö on itsenäinen säätiö, joka kuuluu opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan toimialan ohjaukseen. Säätiön tukitoimintaa ohjaavat valtionavustuslaki, laki valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen. Tuki on ryhmäpoikkeusasetuksen ((EU) N:o 651/2011) 54 artiklan mukaista tukea, joka on todettu sisämarkkinoille soveltuvaksi kulttuurituotteelle suunnatuksi tueksi. Säätiö saa varansa opetus- ja kulttuuriministeriöistä elokuvan tuotantoon, käsikirjoittamiseen sekä kotimaisen ja kansainvälisen jakelun edistämiseen.

Suomen elokuvasäätiön tuotantotuet perustuvat ensisijaisesti kulttuuripoliittisten tavoitteiden edistämiseen ja niitä myönnetään tuotantoyhtiöille tuotantojen toteuttamista varten. Toisin kuin yritystuet, tuotantotuet eivät edistä ensisijaisesti taloudellisen hyödyn syntymistä, vaan ne edistävät kulttuurisen arvon syntymistä, joka voi ilmetä vasta pitkällä aikavälillä osana kansallista kulttuuriperintöä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Suomen elokuvasäätiölle vuodelle 2025 rahoitusta yhteensä 22,24 milj. euroa, josta 16,3 milj. euroa kohdennettiin elokuvien tuotantoon. Valtion rahoitus on mukana noin 70 %:ssa kotimaisista elokuvista. Pitkien näytelmäelokuvien keskimääräinen budjetti 2020-luvulla on ollut n. 1,7 milj. €, josta valtio on kattanut keskimäärin 40 % (enintään n. 1 milj. €). Vastaavasti dokumenttielokuvien keskimääräinen budjetti vuonna 2024 oli n. 270 000 €, josta valtio kattoi keskimäärin 50 % (enintään n. 170 000 €).

Valtionavustuslain mukaan valtionapuviranomaisen on sopivalla tavalla seurattava myöntämiensä valtionavustusten käytön tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtionavustusten vaikutuksia kilpailuun, eri väestöryhmien asemaan samoin kuin niiden ympäristö- ja muita vaikutuksia. Valtionapuviranomaisen on määrajoin arvioitava valtionavustusten tarpeellisuutta ja kehittämistarpeita.

Tämä selvitys tuottaa tietoa elokuvatuotantoihin kohdennettujen tukien vaikuttavuudesta, tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Selvitys on jatkoa opetus- ja kulttuuriministeriön vuonna 2018 tilaamalle julkaisulle *Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista*. Vuonna 2018 toteutetussa selvitystyössä tutkittiin Suomen elokuväsäätien myöntämien tuotantotuen merkitystä suomalaiselle elokuva-alalle ja yksittäisten tuotantoyhtiöiden liiketoiminnalle sekä tarkennettiin kuvaa alan liiketoiminnan tilanteesta. Tässä selvityksessä on hyödynnetty vuoden 2018 selvitystyöhön kerättyjä tietoja, mutta ennen kaikkea arvioitu tukien tehokkuutta vaikuttavuutta vuosina 2017–2025 sekä täsmennetty kuvaa elokuva-alan taloudesta ja liiketoiminnasta nykyhetken valossa.

1.1 Selvityksen tavoitteet

Työn tavoitteena on ollut selvittää kotimaiseen elokuvatuotantoon ja riippumattomaan televisiotuotantoon Suomen elokuväsäätien kautta suunnattujen tukien tehokkuutta ja vaikutuksia sekä samalla täsmentää kuvaa elokuva-alan taloudesta ja tilanteesta Suomessa. Työssä pyrittiin tältä osin tuottamaan tutkimustietoa elokuvatuotantoihin kohdennettujen valtionavustusten vaikuttavuuden, tuloksellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden arvioimiseksi.

Työssä:

1. Selvitettiin Suomen elokuväsäätien myöntämien tuotantotukien vaikutukset kotimaisten tuotantoyhtiöiden liikevaihtoon, kannattavuuteen ja vakavaraisuuteen.
2. Arvioitiin Suomen elokuväsäätien myöntämien tuotantotukien merkitystä valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain 2 § tavoitteiden toteutumiseen sekä vaikutuksia kotimaisen audiovisuaalisen alan kehittymiseen.
3. Tuotettiin kokonaisarvio Suomen elokuväsäätien myöntämien tuotantotukien merkityksestä ja vaikutuksista kotimaisen audiovisuaalisen alan kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Selvityksessä tuotettiin tietoa elokuvatuotantoon kohdentuvien Suomen elokuväsäätiön myöntämien julkisten tukien vaikutuksista yksittäisten tuensaajien eli tuotantoyhtiöiden näkökulmasta. Erityinen painopiste tarkastelussa oli yritysten kansainvälisyydessä ja kansainvälisen toiminnan tulonmuodostuksessa. Koska tukijärjestelmän tavoitteena on edistää korkeatasoista, monipuolista ja omaperäistä ammattimaisesti toteutettua suomalaista elokuvatuotantoa, tutkimuksessa tarkasteltiin tuotantoyhtiöille suunnattujen tukien vaikutusta ja merkitystä myös laajemmin elokuvatuotantoalan kehittymiselle. Selvityksessä tuotettiin kehittämisehdotuksia elokuväsäätiölle ja yleisemmin alan kehittämistä ajatellen.

1.2 Aineistot ja menetelmät

Työ toteutettiin hyödyntämällä erilaisia ja eri lähteistä kerättyjä aineistoja sekä käyttämällä sekä laadullisia että määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Työssä pyrittiin myös hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan aiemmassa vuonna 2018 toteutetussa tutkimuksessa kerättyjä aineistoja, jotta nykyisen selvityksen analyysien tuloksia voitiin verrata vuoden 2018 tilanteeseen. Selvityksessä hyödynnettiin seuraavia aineistoja ja menetelmiä:

Dokumenttianalyysit: Työssä koottiin ja analysoitiin relevantti aineisto selvityksen teemoihin liittyen. Näitä aineistoja olivat mm. Suomen elokuväsäätiön elokuvien tukitoiminnan vuosittaiset tilastotiedot, vuosikertomukset, aihealueeseen liittyvä viimeaikainen tutkimustieto ja lainsäädäntö sekä AVMS-direktiiviin liittyvät aineistot¹. Työssä analysoitiin myös elokuväsäätiön tukitoimintaan liittyvät tilastot.

Tilastoanalyysi elokuvayhtiöiden tilinpäätöstiedoista: Työssä toteutettiin tuotantoyhtiöiden tilinpäätösaineistoon perustuva tilastollinen analyysi elokuvayhtiöiden liiketoiminnasta ja tuotantotukien vaikutuksista tukea saaneiden yritysten liiketoimintaan. Analyysissä huomioitiin kaikki vuosina 2017–2025 tuotannon tukia saaneet yhtiöt. Aineisto hankittiin Taloustutka Oy:ltä ja se käsitti 237 yhtiön tilinpäätökset vuosilta 2017–2024.

1 mm. Heidi Keinonen, Eerika Vermilä (2022) Selvitys tilausohjelmalveluille asetettavan maksuvelvoitteen toteuttamisvaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista Suomessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu: 2022:50; Petri Kempainen (2024) Suomen malli tilausohjelmalveluiden investointivelvoitteeksi. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu: 2024:15; Työryhmä (2023) Tilausohjelmalveluiden investointivelvoitteet Suomessa – mahdolliset toteuttamismallit ja niiden vaikutukset. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu: 2023:6

Sähköinen kysely tuotantoyhtiöille: Selvityksessä toteutettiin sähköinen Webropol-kysely tuotantoyhtiöille marras–joulukuussa 2025. Kyselyllä kerättiin tietoa elokuvatuotantoihin kohdistuvien tukien vaikutuksista ja merkityksestä tuotantoyhtiöiden näkökulmasta, liiketoiminnan kehityksestä ja tulevaisuuden näkymistä sekä toiminnan kansainvälisyydestä ja tukitoiminnan kehittämistarpeista. Kysely lähetettiin 247 sähköpostiin kaikille vuosina 2017–2025 tuotannon tukia saaneille yhtiöille. Vastauksia saatiin 77 yhtiöltä ja vastausprosentti oli 31 %. Verkkokysely oli auki 21.11.–18.12.2025. Kyselyyn vastanneiden organisaatioiden taustatietoja on esitetty liitteessä 1.

Elokuva-alan asiantuntijoiden ja elokuvatuotantoyhtiöiden edustajien teema-haastattelut: Selvityksen keskeisenä tiedon keruun menetelmänä toteutettiin haastattelututkimus tuotantoyhtiöiden edustajille sekä alan muille asiantuntijoille. Yhteensä haastatteluja toteutettiin 15 kpl, joissa haastateltiin 5 alan asiantuntijaa ja 10 tuotantoyhtiön edustajaa.

Yhteenvetoanalyysit: Aiempien työvaiheiden tulokset kerättiin työn lopussa arviointikysymykset kokoaviksi johtopäätöksiksi ja kehittämis ehdotuksiksi. Johtopäätöksiä ja kehittämis ehdotusaiheita validoitiin ja jalostettiin työkokouksessa selvityksen ohjausryhmän kanssa.

Selvityksen viitekehyksenä hyödynnettiin vuoden 2018 elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutukset -selvityksessä laadittua vaikuttavuusmallia². Kyseisessä selvityksessä havaittiin, että tuotantotuen vaikutukset syntyvät sekä suorina että välillisinä vaikutuksina lukuisten erilaisten vaikutuspolkujen kautta. Tämän vaikutusdynamiikan ymmärtämiseksi ja tiedon tuottamisen tueksi työssä muodostettiin vaikutusten synnyn syyseuraussuhteita havainnollistava tuotantotuen vaikuttavuusmalli. Vaikuttavuusmallin kautta kuvattiin ja lisätiin ymmärrystä siitä, minkälaisia vaikutuksia tuotantotuella tavoitellaan ja minkälaisia tekijöitä tavoiteltavien vaikutusten toteutumisen seurannassa tulisi huomioida. Vaikuttavuusmalli jäseni myös tässä selvityksessä toteutettua tiedon keruuta ja tehtyjä tulkintoja.

2 Valtakari Mikko ja Juho Nyman (2018). Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:26.

Selvityksen viitekehyksenä toimi vuonna 2018 valmistuneessa selvityksessä laadittu SES tuotantotuen vaikuttavuusmalli

Turvaaminen ja mahdollistaminen

Tulokset

- Taloudellisesti kannattavien elokuvatuotantojen mahdollistaminen Suomessa.
- Alan kotimaisten yritysten liiketoiminnan edellytysten turvaaminen.
- Tuotannon toteuttamisen mahdollistaminen laajana ja laadukkaana.
- Taloudellisen riskin sisältävien tuotantojen mahdollistaminen.

Indikaattoreita

- Keskimääräiset tuotantobudjetit (SES).
- Kannattavan toiminnan ylittävien tuotantojen osuus kaikista tuotannoista.
- Kannattavasti toimivien yritysten määrä ja osuus tukea saaneista yrityksistä.

Turvaamisen ja mahdollistamisen kautta syntyvät suorat vaikutukset

Suorat vaikutukset

- Tuotantojen säilyminen Suomessa.
- Kansainvälisen yhteistuotannon edellytysten paraneminen.
- Ammattitaidon ja osaamisen (ammattimaisuus) säilyminen ja vahvistuminen.
- Tuotantotapojen ja tuotantojen laadun ja paraneminen.
- Alan toimijoiden kansallinen ja kv-verkottuminen ja toimijayhteisöjen synty.
- Kotimaisen "kulttuuriperusteisen" elokuvan tuotannon edellytysten paraneminen.
- Ulkopuolisen/muun rahoituksen saannin helpottuminen.

Indikaattoreita

- Kotimaisten tuotantojen määrä (ensi-illat) (SES), huomioiden eri genret.
- Kv-yhteistuotantojen määrä ja volyymi (SES).
- Huomioarvo (palkinnot yms.) (SES).
- Alan toimijaverkostojen kehitys.
- Kotimaissa tehtyjen ja kotimaan kielisen elokuvatuotannon kokonaisvolyymi.
- Ulkopuolisen rahoituksen osuus tuotantokustannuksista (muu kotimainen rahoitus, NFTF, muu ulkomainen rahoitus).
- Tuottajan omarahoitusosuus (tai rahoitusosuus niistä kustannuksista, jotka täytyy maksaa pois).

Turvaamisen ja mahdollistamisen kautta syntyvät kerrannaisvaikutukset

Epäsuorat vaikutukset

- Kotimaisen elokuvakulttuuri-tarjonnan vahvistuminen ja kehittyminen.
- Omaehtoisuuden säilyminen elokuvatuotannossa ja elokuvakulttuurissa.
- Elokuvatarjonnan yhdenvertaisen saatavuuden mahdollistuminen Suomessa.
- Kotimaisten elokuvien kysynnän ja vahvistuminen.
- Alan yritysten kannattavuuden paraneminen.

Indikaattoreita

- Tukea saaneiden yritysten liikevaihto, kannattavuus ja vakavaraisuus.
- Jakelu (SES).
- Tuotto (SES).
- Kotimaan kielisten elokuvien osuus katsojamääristä ja elokuvien katsoja-määrien kehitys alueellisesti.

- Suomalaisten elokuvien latausten määrä sähköisissä jakelukanavissa Suomessa ja kansainvälisesti.
- Suomalaisten yhtiöiden siirtymät eri tyyppisiin genreihin ja tuotantotyyppisiin.
- Erityyppisten yleisöryhmien/kohderyhmien tavoittaminen kotimaisten elokuvien kohdalla.

Laajemmat vaikutukset yhteiskuntaan

Yhteiskunnalliset vaikutukset

- Korkeatasoisen, monipuolisen ja omaperäisen kotimaisen elokuvatuotannon ja -kulttuurin edistyminen ja kehittyminen.
- Kansallisen ja kielellisen kulttuurin ja identiteetin turvaaminen ja vahvistuminen.
- Yritysten kansainvälistyminen ja kansainvälisten tulojen kasvu.
- Elokuvan ja elokuva-alan aseman ja merkityksen turvaaminen ja vahvistuminen suomalaisessa yhteiskunnassa yhtenä luovan talouden toimialana.

Indikaattoreita

- Alan kokonaistyöllisyys ja liikevaihto (SES).
- Alan verotulot (SES).
- Kv-investoinnit (SES).
- Vienti (SES).

Selvityksen loppuraportti valmistui tammikuussa 2026. Työtä ohjasi Suomen elokuvasäätiön ja opetus- ja kulttuuriministeriön asiantuntijoista koostunut ohjausryhmä. Ohjausryhmällä oli tärkeä rooli sekä tutkimuksen painotusten ohjaamisessa, että näkemyksellisen aihealueeseen liittyvän asiantuntemuksen välittämisessä arviointityöhön.

2 Tuotantotukien käyttö vuosina 2017–2025

Suomen elokuvasäätiö edistää erilaisten rahoitustukiensa sekä toimintansa kautta ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa, elokuvien levittämistä sekä esittämistä. Samalla elokuvasäätiö vastaa suomalaisen elokuvan kulttuuriviennistä ja kansainvälisestä promootiosta sekä elokuva-alan tiedotuksesta ja tilastoinnista. Vuonna 2025 säätiön tukivarat olivat 22,24 miljoonaa euroa.

2.1 Yleistä tukien käytöstä

Vuonna 2025 elokuvasäätiöllä oli käytössä erityyppisiä tukimuotoja, joita olivat: käsikirjoitusapuraha, tuotannon tuet (kehittämistuki, Slate-kehittämistuki, tuotantotuki ja 50/50-tuotantotuki), levityksen tuet (pitkien fiktioelokuvien markkinointi- ja levitystuki, dokumentti- ja lyhytelokuvien markkinointi- ja levitystuki, tuki kuvailutulkkaukseen ja tekstitykseen heikkokuuloisille, maahantuontituki, elokuvafestivaalin toimintatuki ja koulutustuki), elokuvateattereiden tuet (elokuvateattereiden alueellinen toimintatuki, elokuvateattereiden laitehankinta- ja kunnostustuki ja koulutustuki), kulttuuriviennin tuet (hanketuki, materiaali- ja markkinointituki ja matkatuki) sekä muun elokuvakulttuurin edistämisen tuki.

Rahoitusvolyymiltaan merkittävin ja tuotantojen toteuttamisen kannalta keskeisin tuki on tuotantotuki, jota myönnetään Suomessa rekisteröidylle elokuvan tuotantoyhtiölle (rekisteröity yhtiö: oy, ay, ky ja osuuskunta). Yhtiöllä tulee olla ammatilliset ja taloudelliset edellytykset elokuvan tuottamiseen ja sen on hallinnoitava tuotannon kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa. Tuen maksimisumma vuonna 2025 on 1 200 000 euroa tuotantoa kohden. Elokuväsäätiö voi myöntää tukea maksimissaan 90 % elokuvasäätiön hyväksymistä tuotannon kustannuksista. Tukea haetaan vuonna 2021 käyttöön otetussa selainpohjainen tukihakemusjärjestelmässä.³

3 <https://www.ses.fi/tuenhakijalle/tukioppaat/tuotantotuki/>

Tuotantotuki, kuten myös muut Suomen elokuvasäätiön tuet, ovat harkinnanvaraista kulttuuripoliittista valtionavustusmuotoista rahoitusta. Sillä edistetään kulttuuripoliittisten tavoitteiden mukaisesti kotimaisilla ehdoilla ammattimaisesti tehtävän ja suomalaiselle yleisölle tuotettavien elokuvien toteutumista. Tukea myönnettäessä otetaan huomioon tuotannon taiteellinen ja kulttuurinen sisältö ja kaupallinen potentiaali sekä tekijöiden taiteelliset, ammatilliset ja taloudelliset edellytykset tuotannon toteuttamiseen. Edellytyksiä tuen myöntämiselle ovat tuotannon muun rahoituksen varmistuminen oleellisin osin sekä ammattimaisen levityksen varmistuminen.

Tukea voidaan myöntää myös kansainvälisiin yhteistuotantoihin, jolloin erikseen arvioidaan tuotannon kiinnostavuus suomalaisen yleisön kannalta, suomalaisen osapuolen tuotannollinen ja taiteellinen osuus sekä mahdollisuudet yhteistoiminnan jatkoon ulkomaisten yhteistyötahojen kanssa.

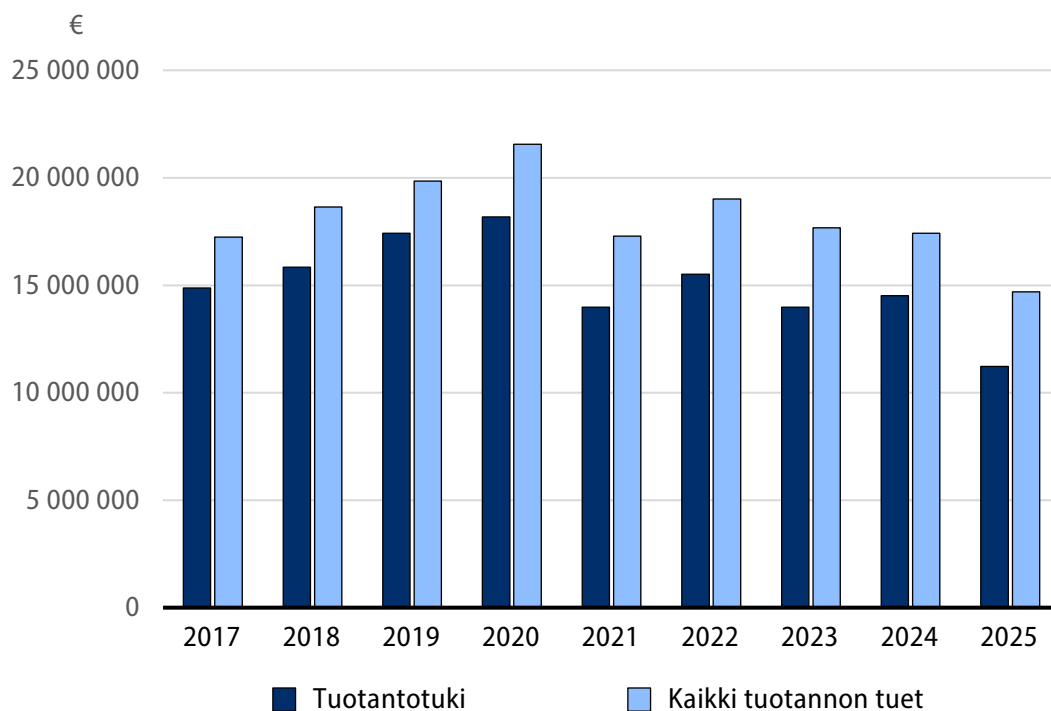
Tukea haetaan elokuvasäätiöstä hakuaikojen puitteissa. Tukea myönnetään sellaisen kulttuurituotteenä pidettävän elokuvan valmistamiseen, joka muodostaa taiteellisen kokonaisuuden, jonka kokonaisuuden sisältö perustuu alkuperältään kulttuuri-identiteettiin kulttuuriarvoihin sekä joihin sisältyy merkittävä luovien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panos ja heille maksettavien palkkojen ja palkkioiden osuus tuotantokustannuksista on merkittävä. Hakemuksia arvioidaan sisällöllisenä, ilmaisullisena ja tuotannollisena kokonaisuutena. Eri hakemusten arvioinnissa ja vertailussa huomioidaan kokonaisuus, jossa otetaan huomioon määrärahan käyttötarkoitus, hakuilmoituksissa mainitut perusteet ja käytettävissä sillä hetkellä olevat määrärahat. Tukipäätöksen tekee Suomen elokuvasäätiön hallitus, elokuvasäätiön tukiesittelijän esittelyn pohjalta. Ajallisesti tavoitteena on, että päätökset tehdään 8–10 viikon kuluessa hakuajan päättymisestä. Kaikki hakemuksia lähettäneet hakijat saavat kirjallisen päätöksen, joka sisältää tuen ehdot sekä oikaisuvaatimusosoituksen ohjeineen.

Elokuva- ja TV-sarjatuotannon toteuttamisprosessi jakautuu tyypillisesti kolmeen päävaiheeseen. Esituotantovaiheessa luodaan tuotannon perusta, kehitetään käsikirjoitus, varmistetaan rahoitus, laaditaan budjetti ja tuotantoaikataulu ja suunnitellaan tuotannon toteutus sekä kootaan keskeinen työryhmä. Varsinainen tuotantovaihe sisältää kuvaukset ja muun materiaalin tallentamisen. Jälki-tuotantovaiheeseen kuuluvat muun muassa leikkaus, äänen jälkikäsittely, musiikin säveltäminen ja lisensointi, värimääritys sekä mahdolliset erikoistehosteet. Jälki-tuotannon aikana teos viimeistellään julkaisukelpoiseen muotoon ja valmistellaan levitystä varten. Osa tuotannon vaiheista saattaa olla muiden toimijoiden kuin tuotannosta vastaavan tuotantoyhtiön toteuttamia.

Positiivisen päätöksen saaneille käynnistyville tuotannoille maksetaan tuotantotukea viidessä erässä. Tuensaajat saavat ensimmäisen erän (20 %) rahoituksesta käyttöön tukisopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Toinen ja suurin erä (50 %) maksetaan elokuvan kuvausten alkaessa. Kolmas erä (10 %) maksetaan elokuvan pääkuvausjakson päättyttyä, neljäs erä (10 %) kun elokuvasäätiön tukiesittelijä on hyväksynyt elokuvan kuvaleikatun työkopion sekä viimeinen viides erä (10 % tai enintään 20 000 euroa), kun tuotannon loppuselvitys on hyväksytty elokuvasäätiössä.

Vuosien 2017–2025 aikana tuotantotukea (ml. 50/50 tuotantotuki) on myönnetty yhteensä 135 536 499 euroa. Tuotantotukien osalta vuosittain myönnettyt summat kasvoivat vajaasta 15 miljoonasta eurosta lähes 19 miljoonaan euroon vuosien 2017–2020 aikana. Vuoden 2020 jälkeen myönnetyn tuotantotukimäärärahan vuositaso on jäänyt 11–15,5 miljoonaan euroon. Erilaisia tuotannon tukia (ml. tuotantotuki, 50/50-tuotantotuki, kehittämistuki, slate-kehittämistuki) on myönnetty yhteensä 163 376 594 miljoonaa euroa vuosina 2017–2025.

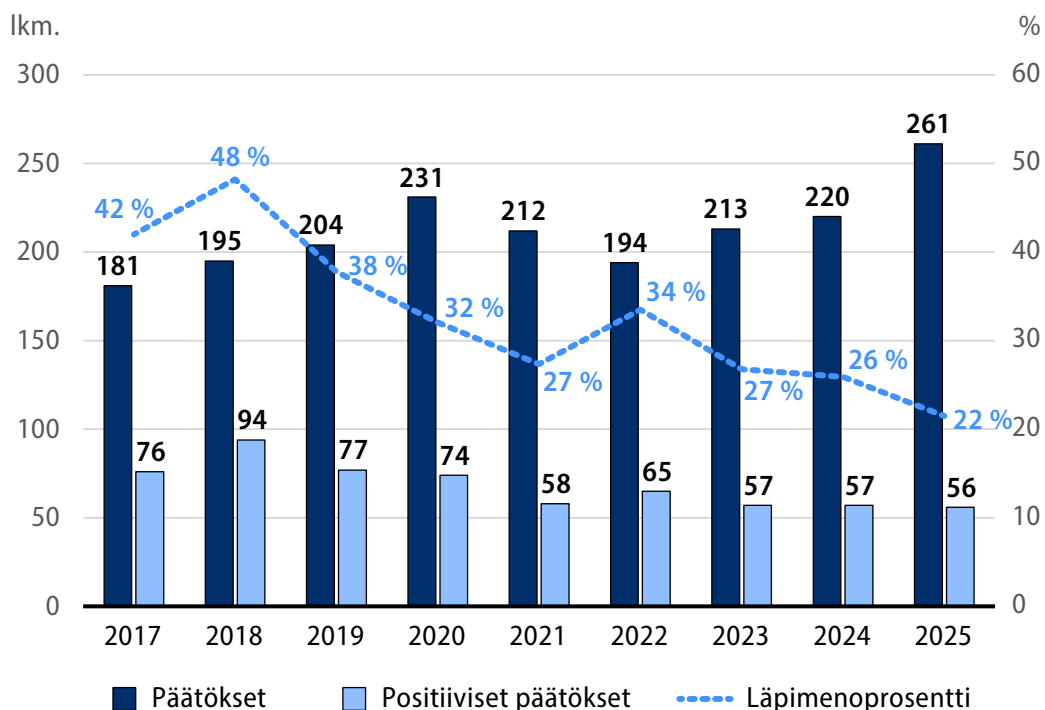
Kuvio 1. Tuotantotuen (ml. 50/50-tuotantotuki) ja kaikkien tuotannon tukien vuosittaiset summat vuosina 2017–2025. (Suomen elokuvasäätiön tukitiedot)

Tuotantotuen vuosittaiset hakemusmäärät ovat kasvaneet viime vuosikymmenen lopulla niin, että vuodesta 2019 lähtien hakemusmäärä on ollut lähes joka vuonna yli 200 hakemusta. Tarkastelujaksolla 2017–2025 korkeimmillaan hakemusmäärä oli vuonna 2025, jolloin elokuvasäätiöön saapui 261 hakemusta, mikä oli 80 hakemusta enemmän tarkastelujakson ensimmäiseen vuoteen 2017 verrattuna. Nykyisellä vuosikymmenellä hakemusmäärät ovat pysyneet vuotta 2022 lukuun ottamatta yli 200 vuosittaisessa hakemuksessa.

Vastaavasti positiivisten päätösten määrä on laskenut rahoituksen kokonaismäärän tavoin vuoden 2020 jälkeen. Vuosina 2017–2020 tehtiin vuosittain 74–94 positiivista päätöstä, kun taas vuosina 2021–2025 positiivisten päätösten määrä on ollut 56–65. Tällä vuosikymmenellä elokuvasäätiö on myöntänyt sekä euromääräisesti että tuotantojen lukumäärällä mitattuna vähemmän tukea, kuin edeltävällä vuosikymmenellä.

Kuvio 2. Tuotantotukipäätösten lukumäärä, positiiviset päätökset sekä läpimeno-prosentin kehitys vuosina 2017–2025. (Suomen elokuvasäätiön tukitiedot)

Hakemusten määrien kasvaessa ja positiivisten päätösten määrien vähentyessä myös hakemusten läpimenoprosentti on laskenut selkeästi vuoden 2018 huipputasosta (48 %). Tällä vuosikymmenellä hakemuksista 22–34 % on saanut rahoitusta. Viime vuosina yhä harvempi elokuvasäätiöön toimitetuista hakemuksista on saanut tukea tuotantovaiheeseen.

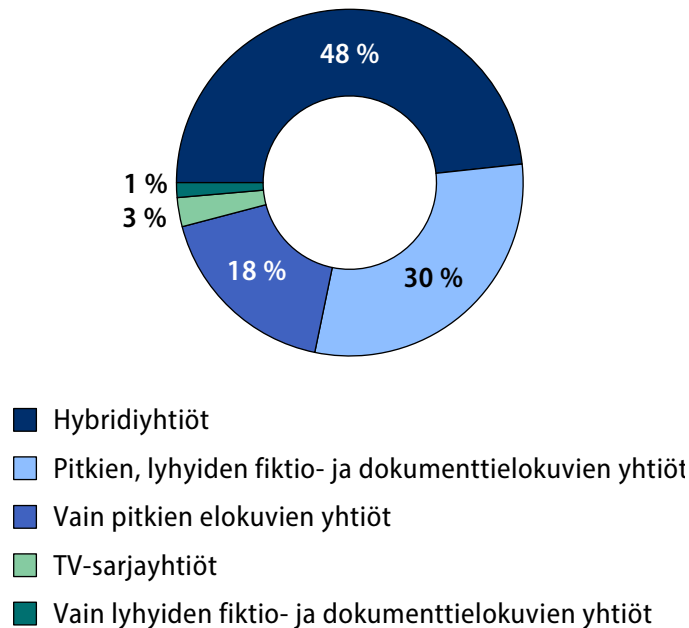
Erilaisia tuotannon tukia (ml. tuotantotuki, 50/50-tuotantotuki, kehittämistuki, slate-kehittämistuki) on vuosina 2017–2025 hakenut 256 yhtiötä. Suurimmillaan yksittäinen yhtiö on saanut kyseisenä aikana tuotannon tukia hieman yli 14 miljoonaa euroa ja pienimmillään kyseessä on alle 10 000 euron yhteenlaskettu tukisumma.

2.2 Tukien toimivuus ja jakautuminen erityyppisiin yhtiöihin

Selvityksessä tarkasteltiin, miten tuotannon tuet jakautuivat erityyppisiä tuotantoja vuosina 2017–2025 toteuttaneille yhtiöille. Yhtiöt luokiteltiin seuraaviin ryhmiin: Pitkien, lyhyiden fiktio ja dokumentti elokuvien yhtiöt (39 kpl); Hybridiyhtiöt (elokuvia ja tv-sarja tuotantoja, 17 kpl); Vain lyhyiden fiktio ja dokumenttielokuvien yhtiöt (25 kpl); Vain pitkien elokuvien yhtiöt (105 kpl) sekä TV-sarja yhtiöt (50 kpl).

Tuotannon tuista lähes puolet on vuosina 2017–2025 (48 %) kohdistunut hybridiyhtiöille, jotka ovat tuottaneet sekä elokuvia, että tv-sarjatuotantoja. Pitkien, lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöt ovat saaneet 30 % tuista. Muun tyyppisille yhtiöille on kohdistunut loput, 22 %, tuista.

Kuvio 3. Tuotannon tukien jakautuminen erityyppisille tuotantoyhtiöille. (Suomen elokuvasäätiön toimittamat tukitiedot, selvityksen toteuttajien määrittämä yhtiöluokittelu)

Elokuvasäätiön nykyistä tukitoimintaa on pidetty alalla pääosin toimivana ja riittävän tehokkaana. Lisäksi tuotannon tukiin liittyvä toiminta vastaa pääosin niihin tarpeisiin, joita alalla on. Kehittämistarpeet liittyvät lähinnä hakuprosessin yksityiskohtiin, kuten tukikriteereihin, haku-/päättösaikoihin sekä hallinnolliseen työhön, kuten työ ja raportointivelvoitteisiin. Jonkin verran toiveita alalla on esitetty tukitoiminnan hakemus- ja päätösprosessin läpinäkyvyyden lisäämiseen ja keskustelevan vuorovaikutuksen lisäämiseen, rahoitushakujen ajankohtiin, uusien tukimallien kehittämiseen ja tukien käytön joustavuuden lisäämiseen. Erityiseksi haasteeksi koetaan se, että tukisummat ovat riittämättömiä suhteessa tuotantojen budjetteihin ja hintakehitykseen.

Viime vuosien aikana tukitoiminnassa on tehty useita parannuksia, jotka ovat parantaneet SES-rahoituksen hakuprosessia. SES on onnistuneesti kehittänyt ja päivittänyt tukijärjestelmää (mm. 2021 käyttöön otettu uusi selainpohjainen tukihakujärjestelmä), sujuvoittanut toimintaa sekä kerännyt palautetta ja tehnyt kehitystoimia palautteen pohjalta. Selainpohjainen tukihakemusjärjestelmä on ollut toimiva ja sen kautta tietoa rahoituksesta on myös kerätty systemaattisemmin.

3 Alan yleinen kehitys ja tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehitys vuosina 2017–2024

3.1 Alan yleinen kehitys 2017–2024

Viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana elokuva- ja televisiotuotantoalan kehitykseen on vaikuttanut moni erilainen tekijä. Osa niistä liittyy alan sisäisiin muutoksiin, mutta merkittävä osa tulee alan ulkopuolelta. Toimintaympäristössä on nähty useita kehitykseen vaikuttaneita ilmiöitä, kuten Covid-19-pandemia ja julkisen talouden kiristyminen. Kokonaisuutena viime vuosikymmenen on tuonut alalle sekä uusia mahdollisuuksia että huomattavia haasteita.

Teknologian kehitys on vaikuttanut tuotantojen levittämiseen ja esittämiseen ja sitä kautta tulonmuodostukseen. Suoratoistopalveluiden rooli on kasvanut ja tullut merkittävämmäksi, mikä on vaikuttanut myös tuotantojen rahoitukseen ja tulonmuodostukseen. Vastaavasti entiset DVD:n kaltaiset teosten tallennus- ja levitysvälineet ovat poistuneet ja samalla niiden tuomia pitkäaikaisempia tuloja ei ole saatavilla. Elokvateatterit ovat merkittävin tulon lähde erityisesti pitkien elokuvien tuotantojen tuloihin, DVD-formaatin poistumisen myötä.

Elokvateatterien katsojamäärät nousivat Covid-19-pandemiaan asti. Pandemia kuitenkin vaikutti merkittävästi elokuvien ja tv-sarjatuotantojen katsomiseen kotona. Pandemian jälkeen katsojamäärät elokvateattereissa ovat olleet noin 15 % pienempiä suhteessa aiempaan. Aiemmin Suomessa elokvateattereissa kävi 8–9 miljoonaa katsojaa vuodessa. Pandemian jälkeen vuotuiset katsojaluvut ovat olleet noin 7 miljoonan tasolla. Pudotusta katsojamäärissä on tapahtunut erityisesti kansainvälisissä elokuvissa. Kotimaisissa elokuvissa katsojaluvut ovat pysyneet kohtuullisen hyvinä, eli noin 2 miljoonan vuotuisella tasolla, mikä on myös Suomen elokvasätiölle asetettu tavoitetaso. Huomioitava asia kuitenkin on se, että merkittävä osa katsojista on keskittynyt muutamaaan suurimpaan menestyselokuvaan, kun suurella osalla kotimaisista elokuvista katsojamäärät ovat olleet alhaisia. Koti on monessa mielessä syrjäyttänyt elokvateatterit elokuvien

katsomispaikkana. Viikko- ja kuukausitasolla useimmat katsovat elokuvia TV:stä, maksuttomista ja maksullisista suoratoistopalveluista⁴. Noin puolet suomalaisista käy elokuvateatterissa puolivuositain ja yli neljännes tätä harvemmin⁵.

Tuotantotoiminnassa selkeä haaste suhteessa aiempaan on ollut, että tuotantojen kustannukset ovat kasvaneet samalla kun elokuvasäätiön tuet ovat pysyneet samalla tasolla. Säätiön mahdollisuudet tukea alaa ovat käytännössä heikentyneet. Suomi on edelleen jäljessä julkisen tuotantotuen tasossa suhteessa muihin Pohjoismaihin.⁶ Lisäksi muiden julkisten tukimuotojen (mm. AVEK) leikkaukset ovat entisestään rajoittaneet mahdollisuuksia vaikuttaa alan kehittämiseen.

Suomalaisten tuotantoyhtiöiden osaaminen ja kyvykkyys hankkia erilaista rahoitusta on viime vuosina parantunut. Samoin tuotantojen rahoitus on entisestään monipuolistunut. Yksittäisiä kotimaisia tuotantoja onkin toteutettu viime vuosina myös ilman elokuvasäätiön tukia. Kokonaisuutena tuotantojen rahoituksen hankinta on kuitenkin aiempaa haasteellisempaa tuotantojen kustannusten noususta johtuen.

Vuosina 2017–2025 suomalainen elokuvatuotantoala on toiminut aiempaa kansainvälisemmin. Yhä useamman suomalaisen tuotantoyhtiön arkeen kuuluvat kansainvälinen yhteistyö, ulkomainen rahoitus sekä kansainvälisiltä markkinoilta tulevat tulot. Alan toimijat hyödyntävät aktiivisesti erilaisia ulkomaisia rahoituslähteitä ja kannustimia, ja tuotantoja viedään toteutettavaksi myös Suomen rajojen ulkopuolelle.

Samaan aikaan alalla toimii edelleen runsaasti yrityksiä, jotka keskittyvät pääasiassa kotimaisiin tuotantoihin. Myös ulkomaiset tuotannot ovat löytäneet tiensä Suomeen, osittain Business Finlandin AV-tuotantokannustimen ansiosta. Lisäksi suomalaista osaamista hyödynnetään yhä useammin kansainvälisissä hankkeissa, mikä vahvistaa Suomen asemaa alan globaalissa verkostossa.

Merkittävä alan kehitykseen vaikuttanut tekijä on ollut TV-sarjatuotantojen buumi. Vuosien 2017–2025 ajanjakson alkupuolen TV-sarjatuotantojen kysyntä kasvoi merkittävästi, sarjoja tuotettiin paljon ja työllisyys kasvoi TV-tuotannoissa. Uusien

4 https://www.finnpanel.fi/lataukset/tv_vuosi_2026.pdf

5 Sirkku Keski-Hallilla. (2024) *Elokuvien katsomistottumukset, Kuluttajatutkimus*. Taloustutkimus,

6 mm. <https://www.ses.fi/wp-content/uploads/2022/11/Target-programme-2023-2026.pdf>; [https://nordiskfilmogtvfond.com/news/stories/finnish-film-industry-is-danger-of-losing-its-growth-potential-says-ceo-lasse-saarinen?](https://nordiskfilmogtvfond.com/news/stories/finnish-film-industry-is-danger-of-losing-its-growth-potential-says-ceo-lasse-saarinen/)

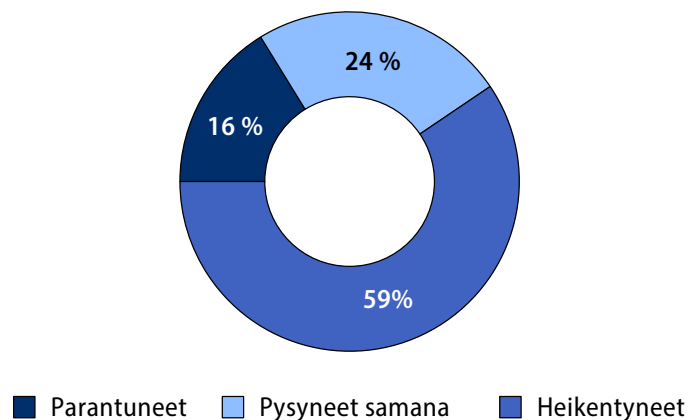
TV-sarjojen tilaukset ovat kuitenkin vähentyneet merkittävästi viime vuosina TV-yhtiöiden vähentäessä uusien TV-tuotantojen tilauksia. Trendinä on ollut, että aiemmin tilatuille TV-sarjoille on tilattu jatkoa, mutta kokonaan uusien TV-sarjojen tilaaminen on vähentynyt.

Yksittäisenä nostona laajemmin alaan liittyen Helsingistä ja Lontoosta käsin toimiva IPR VC on noussut kansainvälisestäkin merkittäväksi sijoittajaksi media- ja viihdealan sisällöntuotantoon. Panostukset kohdistuvat kuitenkin pääsääntöisesti kansainvälisiin suurempiin kaupallisiin elokuvaan ja TV-tuotantoihin.

3.2 Alan liiketoiminnan kehittämis- ja kasvuedellytykset

Selvityksen kyselyssä vuosina 2017–2025 tuotannon tukia saaneille yhtiöille kartoitettiin näkemyksiä liiketoiminnan kehittämis- ja kasvuedellytyksistä tämän vuosikymmenen aikana. Kyselyyn vastanneista yhtiöistä merkittävä osa, eli 59 % koki, että kasvun edellytykset ovat viime vuosina heikentyneet. Taustalla ovat edellä mainitut haasteet sekä alalle kriittisen tukirahoitukseen kohdistuneita paineita, jotka lisäävät epävarmuutta alalla. Toisaalta kyselyssä oli myös merkittävä määrä yhtiöitä, jotka kokivat, että edellytykset ovat pysyneet samana. Osa yhtiöistä (16 % vastanneista) myös koki kehittämis- ja kasvuedellytysten parantuneen.

Kuvio 4. Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehittämisen ja kasvun edellytysten kehittyminen tämän vuosikymmenen aikana selvityksen tuotantoyhtiöille kohdentuneen kyselyn mukaan (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Taulukko 1. Kyselyssä esiin nousseita liiketoiminnan kehittämistä edistäviä asioita ja haasteita.

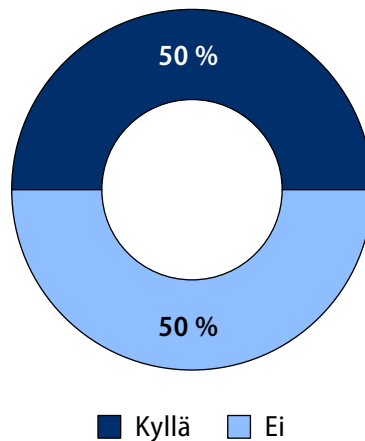
Liiketoiminnan kehittämistä edistäneitä asioita	Haasteita
Kansainvälistyminen ja verkostojen laajentuminen	Kustannusten nousu vs. tukitasojen muuttumattomuus
Julkiset tuet ja kannustimet (SES, Business Finland, alueelliset kannustimet, EU-tuki)	Rahoituksen vähyys, epävarmuus ja hitaus
Rahoituslähteiden monipuolistuminen	Markkinoiden murros ja jakelun haasteet
Osaamisen kasvu ja toiminnan ammattimaistuminen	Poliittinen ja taloudellinen epävarmuus, toimintaympäristön haasteet (korona)
Uudet liiketoimintamallit, ketteryys ja kv. skaalautuvuus	Alan sisällä lisääntynyt kilpailu rajallisista tukivaroista

Valtaosa elokuvayhtiöiden edustajista koki liiketoiminnan kehittämisen edellytysten joko heikentyneen tai pysyneen samana kuluneen vuosikymmen aikana. Liiketoiminnan kehittämistä ovat vastaajien mukaan haastaneet rahoituksen vähyys ja sen saamisen vaikeus, tuotantotuen pitkät odotusajat, yleinen heikko talouden tilanne ja kustannustason nousu, korona-aika sekä kulttuurialan rahoitukseen kohdistuneet leikkaukset. Myös poukkoilevaksi ja kulttuurivihamieliseksi kuvailtu kulttuuripolitiikka haastaa vastaajien mukaan yrityksen kehittämistä.

Tärkeimpänä alan kehittymistä edistäväenä tekijänä nähdään kansainvälistyminen. Se on tuonut uusia rahoitusmahdollisuuksia ja avannut ovia kansainvälisiin yhteistuotantoihin. Osa yrityksistä on tietoisesti siirtänyt painopistettä kansainvälisiin tuotantoihin. Tämän nähdään avaavan uusia rahoituskanavia ja mahdollistavan suuremmat tuotannot. Kansainvälistymistä on edistänyt mm. Suomen maineen parantuminen yhteistyömaana.

Tuotantoyhtiöiden liiketoiminta perustuu elokuva- ja TV-sarjatuotantojen toteuttamiseen. Yhtiöt hankkivat rahoitusta ja sijoittavat itse omaa rahaa tuotantojen toteuttamiseen. Valmis elokuva levitetään ja esitetään markkinoilla, joista tuotantoyhtiöt saavat tuloja. On huomioitava, että merkittävä osa tuloista jakautuu myös muille tuotannon rahoittajille, levittäjille ja esittäjille. Selvityksen havaintojen mukaan tuotantojen välillä on suurta vaihtelua siinä, miten tuotantoyhtiöt pystyvät kattamaan tuotantoon kohdennetut kustannukset heille jäävillä tuloilla.

Kuvio 5. Selvityksen kyselyyn vastanneiden tuotantoyhtiöiden vastauksia saavatko he muusta liiketoiminnasta tuloja, kuin tuotannoista (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Selvityksen kyselyyn vastanneista 77 yhtiöstä puolella oli myös muuta liiketoimintaa, josta saadaan tuloja ja liikevaihtoa. Muuta liiketoimintaa ovat esimerkiksi yritysviestintä ja yritysvideot, konsultointi, mainokset, kuvauspalvelut, äänisuunnittelu (esim. museoille, mediataiteilijoille ja mainoksiin), elokuvien levitykseen ja markkinointiin liittyvä toiminta sekä esimerkiksi av-palvelujen toteuttaminen erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Muun liiketoiminnan osuus liikevaihdosta vaihteli kyselyyn vastanneissa yhtiöissä, mutta suurimman osan kohdalla (60 % yhtiöistä) muun liiketoiminnan tulojen osuus oli alle 30 % liikevaihdosta.

Alalla toimii erilaisia ja erikokoisia yhtiöitä. Usean erityisesti pienen yhtiön liiketoiminnan erityispiirre on, että liiketoiminnan tuloissa voi olla merkittävää vuosittaista vaihtelua. Yhtiöillä on kyky kehittää ja toteuttaa vain yksittäisiä tuotantoja kerrallaan. Tämän takia joinain vuosina tuotantoja kehitetään ja toteutetaan, jolloin yhtiöiden tulot ovat vähäisiä. Tuotantojen valmistuessa tuotannoista aletaan potentiaalisesti saamaan tuloja seuraavien vuosien aikana. Alan liiketoiminnan erityisluonne on syytä huomioida yhtiöiden liiketoiminnan kehitystä tarkasteltaessa. Suuremmilla yhtiöillä liiketoiminnan tulokset saattavat kehittyä jonkin verran tasaisemmin, koska niillä on kyky toteuttaa useita tuotantoja samanaikaisesti. Toisaalta myös näillä yhtiöillä vuosittaista vaihtelua on nähtävissä, sillä osa tuotannoista saattaa olla taloudellisesti menestyksellisempiä ja osa taas ei.

3.3 Tuotantoyhtiöiden liikevaihdon kehitys 2017–2025

Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehittymistä tarkasteltiin selvityksessä yhtiöiden tilinpäätösanalyysillä. Analyysiin otettiin mukaan 237 yhtiötä, jotka olivat saaneet elokuvasäätien tuotannon tukia vuosina 2017–2025 ja joille saatiin koottua tilinpäätöstiedot vuosilta 2017–2024. Yhtiöitä tarkasteltiin sekä kokonaisuutena, että jakamalla ne ryhmiin sen mukaisesti, minkälaisia tuotantoja yhtiöt ovat toteuttaneet vuosien 2017–2025 aikana. Taulukossa 2 on esitetty yhtiöiden ryhmittely sekä perustietoja kustakin ryhmästä.

Yritysten rakenteesta voidaan todeta, että sekä elokuvia ja TV-sarjoja tuottavat hybridiyhtiöt että pelkästään TV-sarjoihin keskittyvät yhtiöt ovat keskimäärin alan suurimpia sekä liikevaihdolla että henkilöstömäärällä mitattuna. Sen sijaan vain pitkiä elokuvia tai pitkiä ja lyhyitä fiktio- ja dokumenttielokuvia tuottavat yhtiöt ovat selvästi pienempiä. Näitä pitkien ja lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien tuottajia on myös alalla eniten. Keskimäärin kaikkein pienimpiä toimijoita ovat yritykset, jotka tuottavat ainoastaan lyhyitä fiktioita tai dokumenttielokuvia

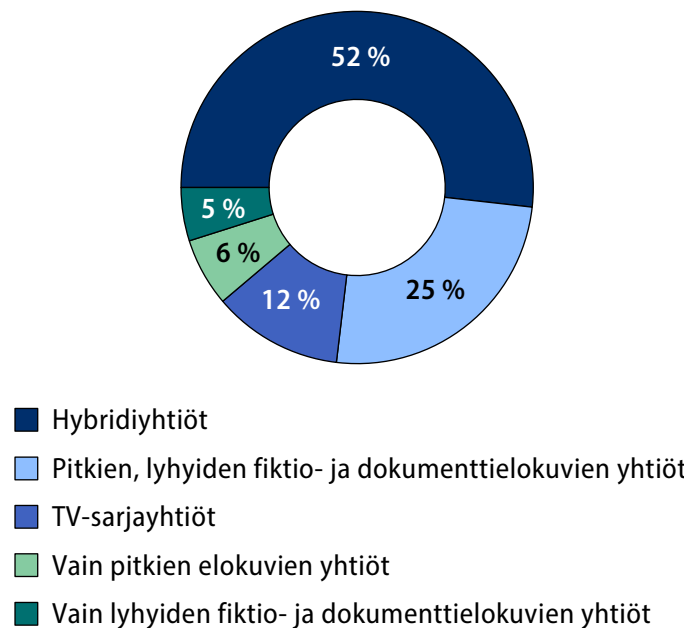
Taulukko 2. Tietoja tuotantoyhtiöistä eri luokissa

Yritysluokka	Yritys lkm. luokassa	Keskimääräinen liikevaihto	Keski- määräinen hlö. määrä
Hybridiyhtiöt	39	2 717 227	13
TV-sarja yhtiöt	17	2 754 138	17
Vain pitkien elokuvien yhtiöt	25	599 260	5
Pitkien, lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöt	105	530 115	5
Vain lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöt	50	246 731	4

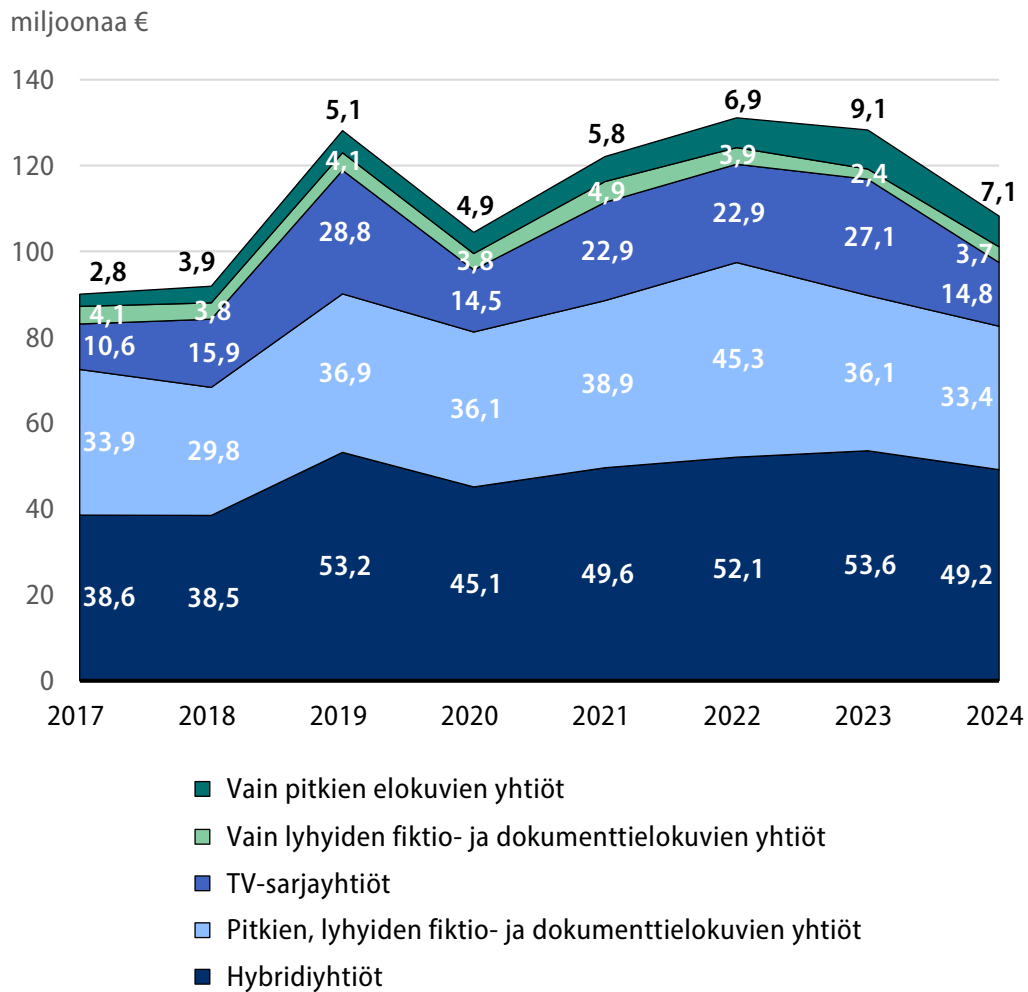
Hybridiyhtiöt sekä pitkien ja lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien tuotantoyhtiöt muodostivat yhdessä noin 77 % alan kokonaisliikevaihdosta vuosina 2017–2024. TV-sarjoihin erikoistuneiden yhtiöiden osuus alan liikevaihdosta oli noin 12 %, ja muiden yhtiöiden osuus 5–6 %. Liikevaihtoa tarkasteltaessa voidaan todeta, että erityisesti monipuolisia tuotantoja tekevät yhtiöt yltyvät keskimäärin alan suurimpiin liikevaihtoihin.

Vuosina 2017–2024 alan yhtiöiden yhteenlaskettu liiketoiminta kasvoi selvästi. Suurin kasvu kohdistui erityisesti hybridiyhtiöihin sekä TV-sarjoja tuottaviin yrityksiin. Sen sijaan vuonna 2024 on nähtävissä selkeä alan kokonaisliikevaihdon lasku. Liikevaihto on laskenut suhteessa vuoteen 2023 kaikissa yhtiöryhmissä, paitsi lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöissä. Suhteellisesti sekä määrällisesti merkittävin liikevaihdon lasku on tapahtunut TV-sarjoja tuottavien yhtiöiden ryhmässä. Taustalla vaikuttaa etenkin uusien TV-sarjojen tilauksien vähentyminen TV-yhtiöiden toimesta viime vuosien aikana.

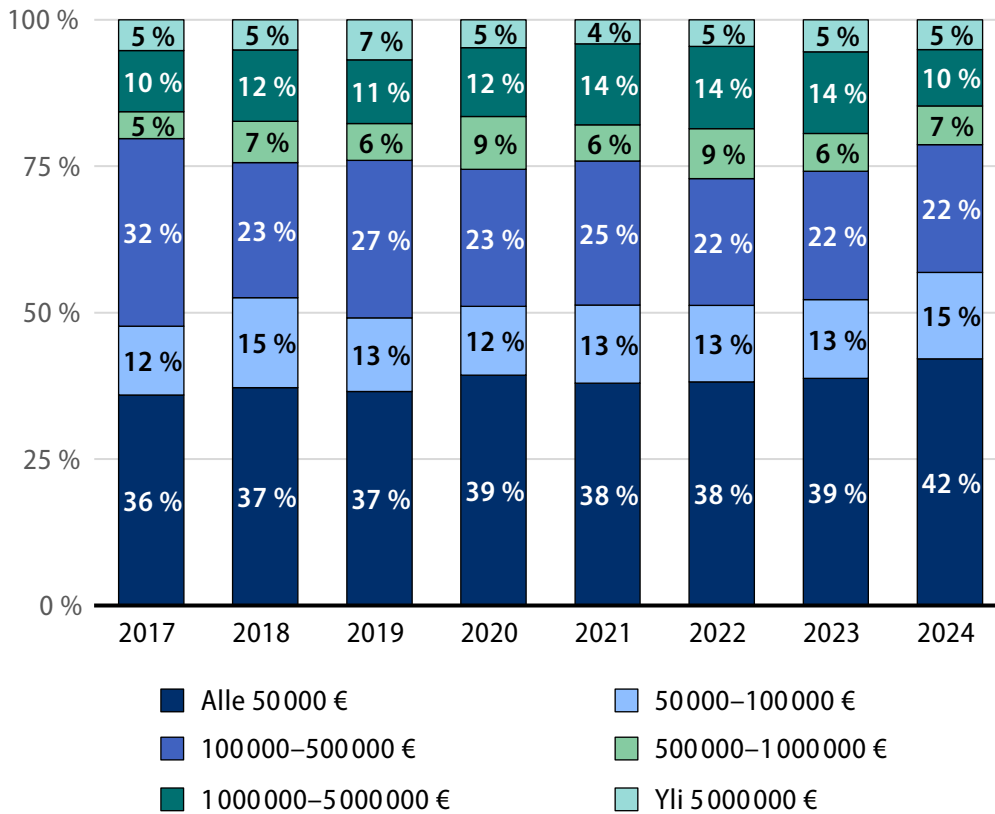
Kuvio 6. Eri yhtiöryhmiin kuuluvien yhtiöiden yhteenlasketun liikevaihdon osuus kaikista elokuva- ja TV-sarjayhtiöiden liikevaihdosta (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Kuvio 7. Elokuva- ja TV-sarjojen tuotantojen toteuttavien yhtiöiden kokonaisliikevaihdon kehitys yhtiöryhmittäin vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Verrattuna muiden toimialojen yrityksiin elokuva- ja TV-tuotantoyhtiöt ovat keskimäärin pieniä sekä liikevaihdoltaan että henkilöstömäärältään. Koko tarkastelujakson ajan noin puolet yrityksistä on kuulunut liikevaihtoluokkiin alle 50 000 euroa tai 50 000–100 000 euroa vuodessa. Vastaavasti yli miljoonan euron liikevaihtoon ylittää noin 15–20 % yrityksistä. Noin 95 prosentilla alan yrityksistä liikevaihto jää alle viiden miljoonan euron. Alan suurimpien yksittäisten yritysten liikevaihto ylittää 10 miljoonaa euroa, mutta tämäkin osoittaa, että tuotantoyhtiöiden taloudellinen ja henkilöstöresursseihin perustuva toiminnan mittakaava on selvästi rajallisempi kuin monilla muilla toimialoilla.

Kuvio 8. Tuotantoyhtiöiden osuudet eri liikevaihtoluokissa (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

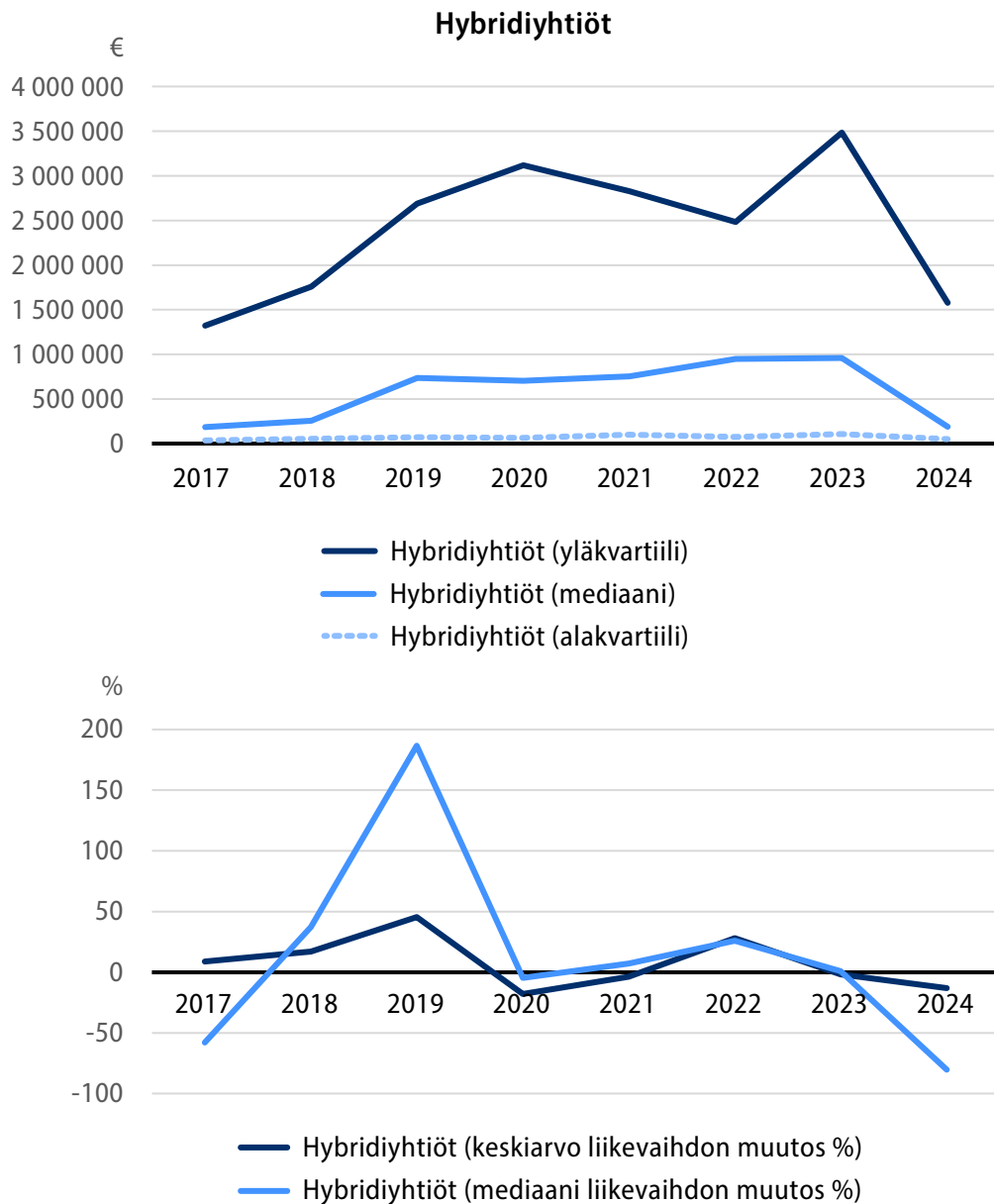
Kun tarkastellaan yritysten kehitystä eri liikevaihtoluokissa vuosittain, voidaan havaita selkeitä trendejä. Alle 100 000 euron liikevaihdon yritysten osuus on kasvanut viime vuosina, erityisesti vuonna 2024. Tämä voi johtua uusien, vielä pienimuotoisesti toimivien yritysten perustamisesta tai siitä, että osa yrityksistä on liikevaihdon laskiessa siirtynyt korkeammista luokista alempiin. Samaan aikaan kahdessa korkeimmassa liikevaihtoluokassa olevien yritysten osuus on pysynyt melko vakaana, noin 15–19 prosentissa vuosina 2017–2024. Vuonna 2024 toiseksi korkeimmassa, 1–5 miljoonan euron luokassa nähtiin kuitenkin noin neljän prosenttiyksikön lasku. Kaiken kaikkiaan vuosi 2024 näyttää merkitsevän siirtymää korkeammista liikevaihtoluokista alempiin, mikä on linjassa alan kokonaisliikevaihdon heikentymisen kanssa kyseisenä vuonna.

Tilinpäätösanalyysissä tarkasteltiin myös eri yhtiöryhmien liikevaihdon kehitystä. Kun muutoksia tarkasteltiin sekä keskiarvojen että medianien avulla, vuosien väliset vaihtelut nousivat selvästi esiin. Nämä heilahtelut kuvaavat hyvin koko alan liikevaihdon luontaista aaltoilevuutta.

Hybridiyhtiöt

Hybridiyhtiöissä löytyy liikevaihdoltaan alan suurempia toimijoita. Hybridiyhtiöiden kohdalla liikevaihdon yleisenä kehityksenä nähdään, että liikevaihto on kasvanut yhtiöissä erityisesti viime vuosikymmenen lopun vuosina. Selkeä liikevaihdon lasku on tapahtunut vuosien 2023 ja 2024 välillä.

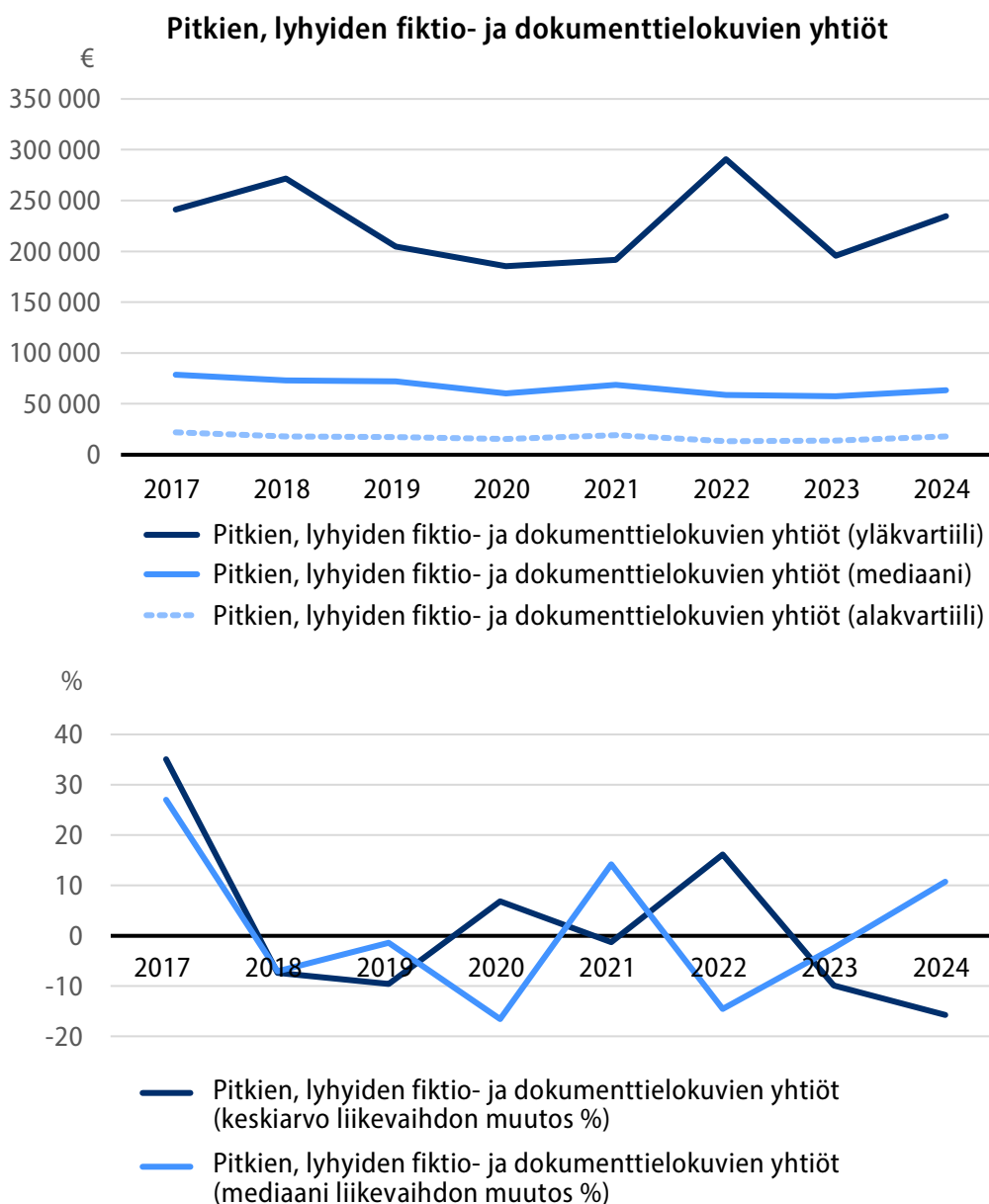
Kuvio 9. Liikevaihdon kehitys hybridiyhtiöissä vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Pitkiä ja lyhyitä fiktio- ja dokumenttielokuvia tuottavat yhtiöt

Pitkien, lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöissä löytyy liikevaihdoltaan eri kokoisia yhtiöitä ja niiden liikevaihdon kehityksessä on vuosittaista vaihtelua. Yhtiöiden liikevaihdon taso on kuitenkin säilynyt ajanjaksolla samassa suuruusluokassa, kuin tarkastelujakson alussa.

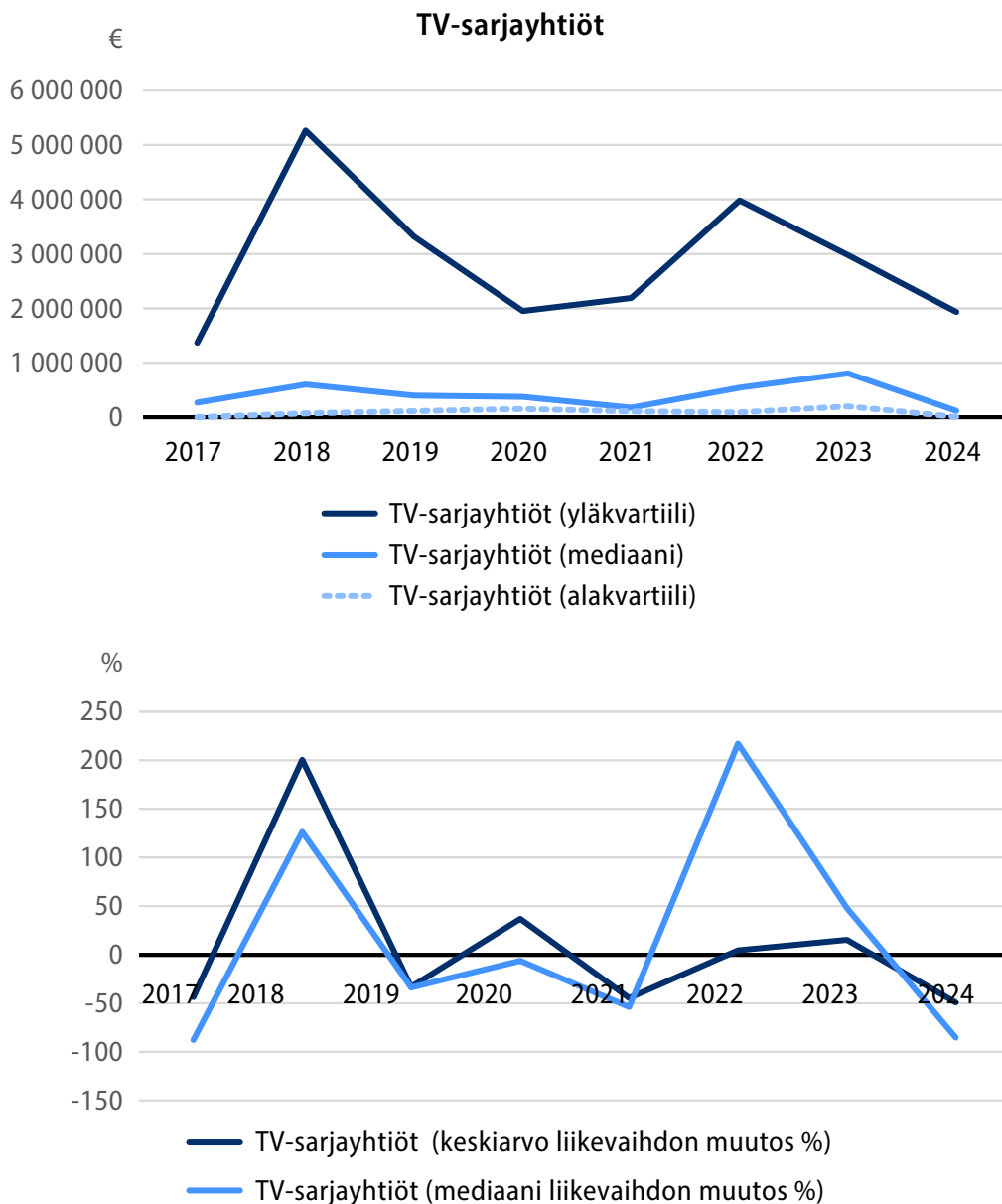
Kuvio 10. Liikevaihdon kehitys Pitkien, lyhyiden fiktio ja dokumentti elokuvien yhtiöissä vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

TV-sarjayhtiöt

TV-sarjayhtiöissä löytyy liikevaihdoltaan suurempia yhtiöitä verrattuna alan muihin yhtiöihin keskimäärin. TV-sarjayhtiöiden kohdalla liikevaihdossa on tapahtunut tarkastelujakson alkupuolella selvää kasvua, joka on kuitenkin taittunut selvästi vuosien 2019–2020 aikana. Tämän jälkeen liikevaihdossa tapahtui jonkin verran kasvua. Vuonna 2024 yhtiöiden liikevaihdossa tapahtui selvää pudotusta.

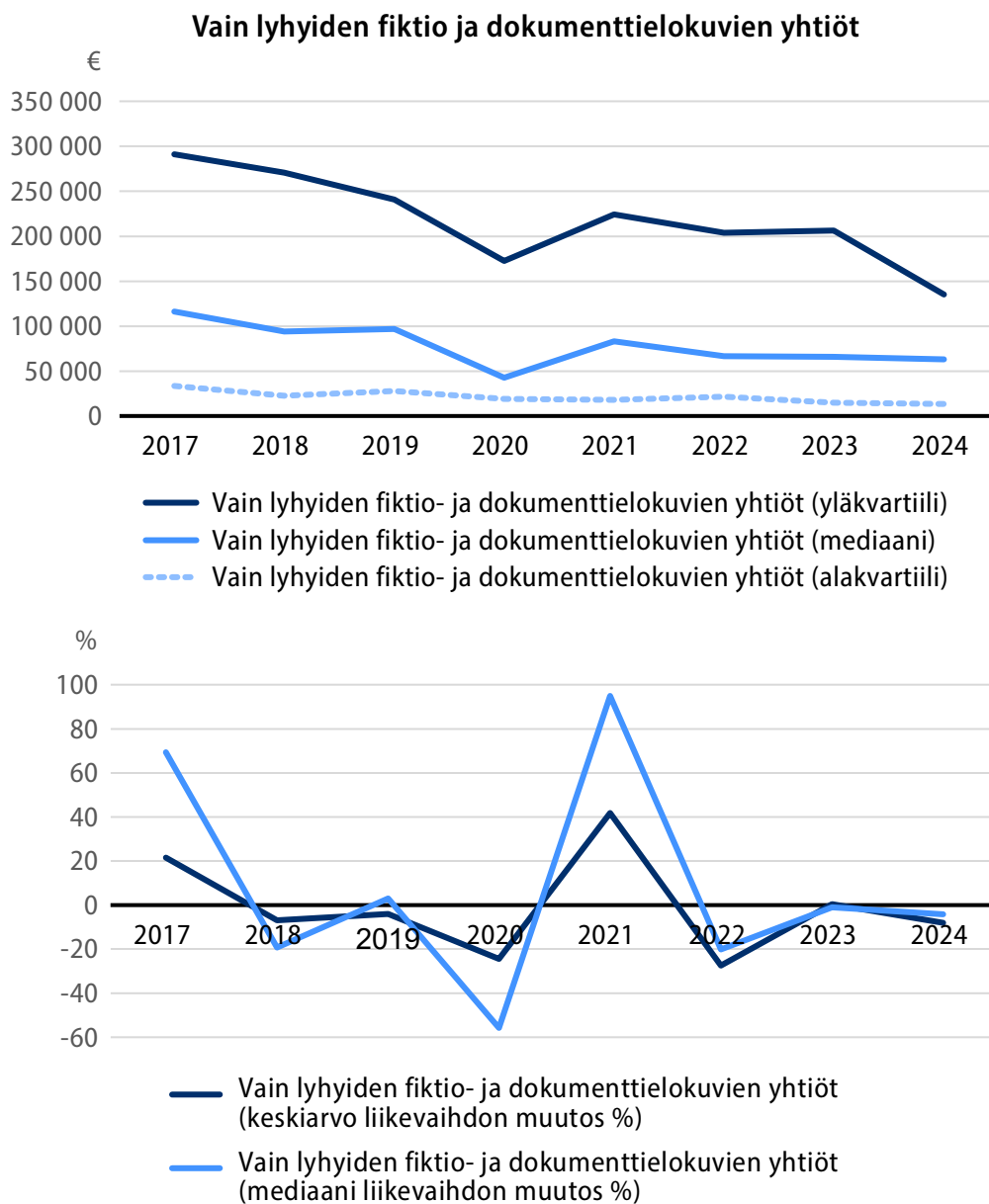
Kuvio 11. Liikevaihdon kehitys TV-sarjayhtiöissä vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Lyhyitä fiktio- ja dokumenttielokuvia tuottavat yhtiöt

Vain lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöiden kohdalla liikevaihto on pienintä kaikista yhtiöryhmistä. Liikevaihto on keskimäärin laskenut yhtiöissä tarkastelujakson aikana. Vuosittaista vaihtelua on kuitenkin runsaasti. Pienillä yhtiöillä on usein vain yksittäisiä tuotantoja käynnissä, joista saavat tulot jakautuvat epätasaisesti vuosien välillä.

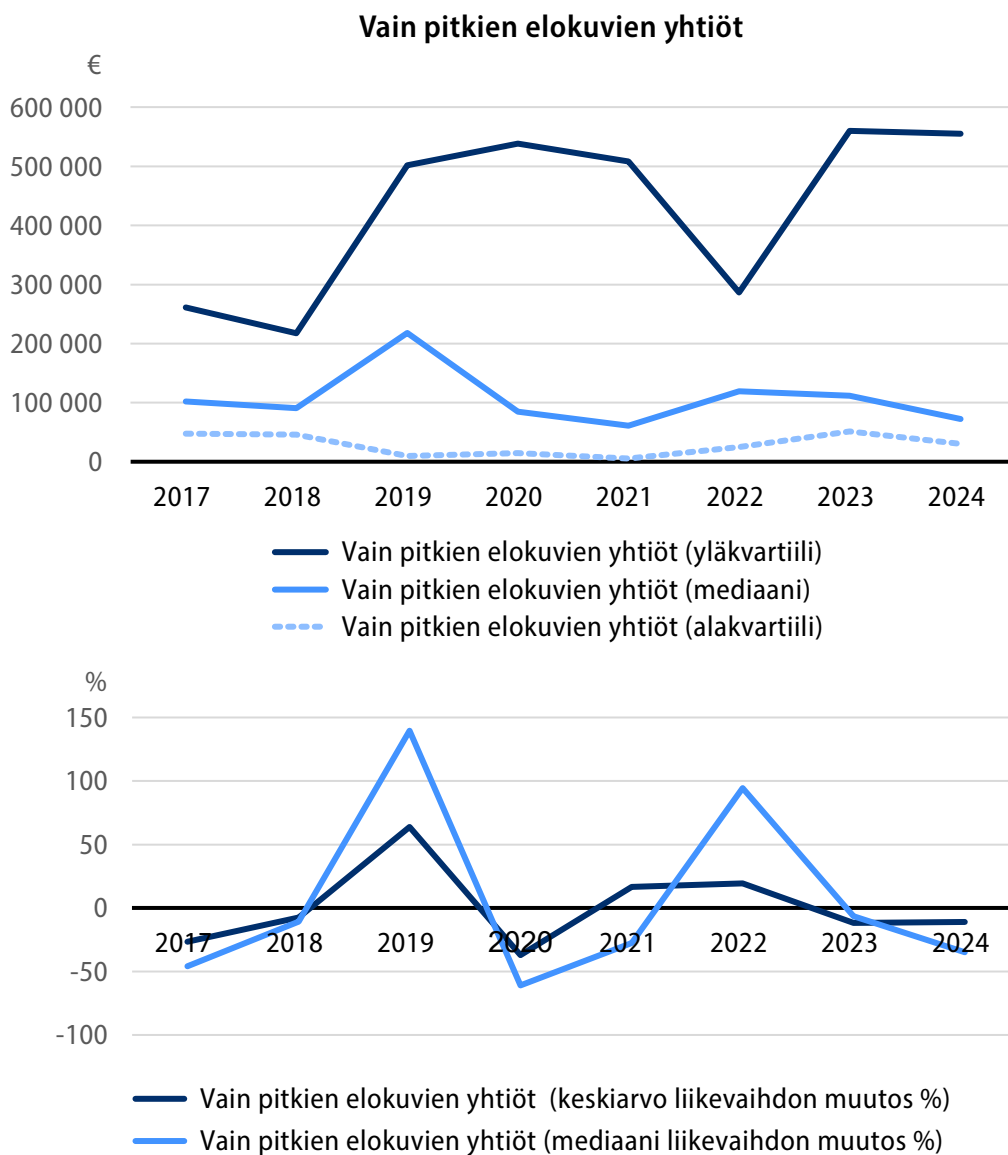
Kuvio 12. Liikevaihdon kehitys vain lyhyiden fiktio ja dokumenttielokuvien yhtiöissä vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Pitkiä elokuvia tuottavat yhtiöt

Ainoastaan pitkien elokuvien yhtiöissä on tapahtunut tarkastelujaksolla useassa yhtiössä kasvua vuosien 2017–2023 aikana. Selkeitä eroja yhtiöiden liikevaihdon kehityksessä on kuitenkin havaittavissa ja yhtiökohtaisesti vuosien välillä voi liikevaihdossa olla selviä eroja. Vuoden 2024 osalta useassa yhtiöissä liikevaihto on laskenut suhteessa vuoteen 2023.

Kuvio 13. Liikevaihdon kehitys vain pitkien elokuvien yhtiöissä vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

3.4 Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kannattavuuden kehitys 2017–2025

Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kannattavuus liiketoiminnan tuloksilla tarkasteltuna on useammalla yhtiöllä keskimääräisesti heikentynyt tarkastelujakson 2017–2024 aikana. Kun tarkastellaan voitollisen ja tappiollisen tuloksen tehneiden yhtiöiden osuutta vuosittain, nähdään että positiivisen tuloksen tehneiden yhtiöiden osuus on laskenut vuosien 2017–2021 yli 60 % tasosta reiluun 50 %:iin vuosina 2023 ja 2024. Tappiollisen tuloksen tehneiden yhtiöiden osuus on alalla korkea ja se viimeisten vuosien aikana on kasvanut. Vastaavasti voitollisen tuloksen tehneiden yhtiöiden osuus on vähentynyt.

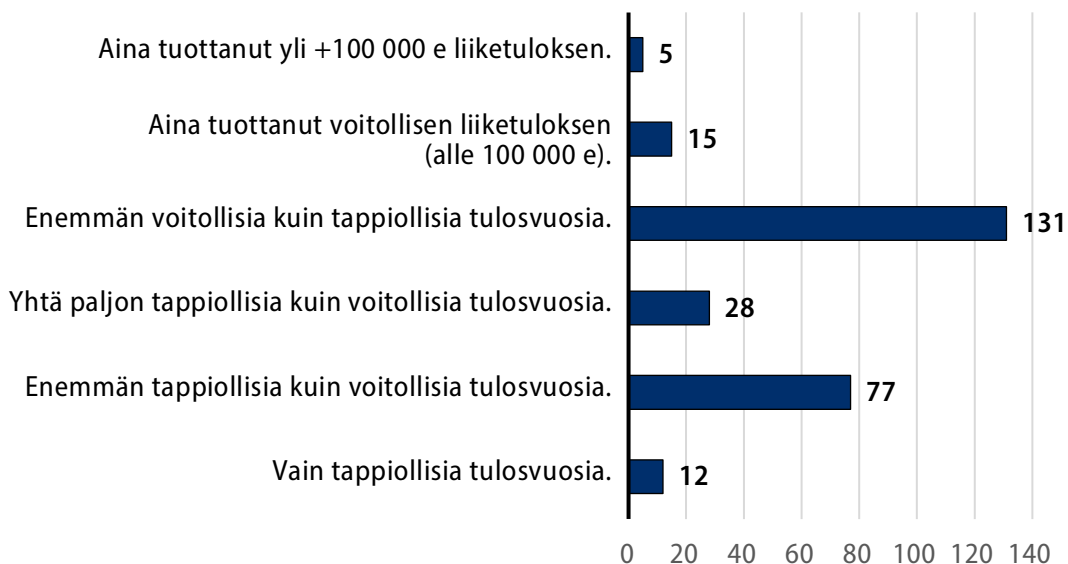
Taulukko 3. Elokuva- ja TV-sarjatuotantoyhtiöiden liiketoiminnan tulos vuosittain 2017–2024, luokiteltuna tuloksen suuruusluokkiin yhtiöiden lukumäärän mukaan (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Positiiviset tulokset	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pos. tuloksen osuus %-osuus	62 %	62 %	59 %	63 %	62 %	57 %	53 %	53 %
Pos. tuloksen lkm	93	96	99	116	116	111	102	99
Yli + 500 000e lkm	6	3	4	5	10	8	7	7
+ 250 000–500 000 e	4	9	11	10	5	4	3	3
+ 100 000–250 000e	13	11	8	12	16	13	9	12
+ 50 000–100 000 e	7	15	6	16	13	17	15	10
+ 10 000–50 000e	29	26	24	34	39	36	29	25
+ 0–10 000 e	34	32	46	39	33	33	39	42
Negatiiviset tulokset	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0-tulos	0	0	0	0	0	0	0	1
0–(-)10 000	27	22	29	31	22	29	30	30
10 000 –(-)50 000e	22	24	23	18	29	31	36	27
-50 000 –(-)100 000 e	4	4	9	9	6	11	10	14
-100 000 –(-)250 000e	3	5	4	7	8	6	8	9
-250 000 –(-)500 000 e	2	1	4	3	2	2	4	1
Yli -500 000e	0	2	1	1	3	4	4	5
Neg. tuloksen lkm	58	58	70	69	70	83	92	87
Neg. tuloksen osuus (ml. 0-tulos) %-osuus	38 %	38 %	41 %	37 %	38 %	43 %	47 %	47 %

Toisaalta alalla toimii myös useita yhtiöitä, jotka ovat usein tai aina tehneet positiivisen tuloksen vuosina 2017–2024. Yhteensä 131 yhtiötä on tehnyt enemmän positiivisia, kuin negatiivisia tuloksia tarkastelujaksolla. 28 yhtiöllä on yhtä paljon voitollisia, kuin tappiollisia vuosia. Lisäksi 5 yhtiötä on tehnyt jokaisena tarkastelujakson vuotena yli 100 000 euron positiivisen tuloksen ja 15 yhtiötä on tehnyt aina positiivisen tuloksen, joka on alle 100 000 euroa.

Kokonaisuutena kuvaavaa on, että suurella osalla alan yhtiöitä on suurta vuosittaista vaihtelua liiketoiminnan kannattavuudessa ja vain pieni osa tekee tasaisesti vuodesta toiseen voitollisen tuloksen. Alalla on toiminut mm. 77 yhtiötä, joilla on ollut liiketoiminnaltaan enemmän tappiollisia, kuin voitollisia vuosia. Lisäksi reilu 10 yhtiötä ei tilinpäätöstietojen mukaan ole tehnyt yhtenäkkään vuotena voitollisia tuloksia. Yhtiöiden liiketoiminnassa vain yksittäisille yhtiöille on kertynyt tasaisesti voittoa, jolla voitaisiin kehittää laajemmin liiketoimintaa.

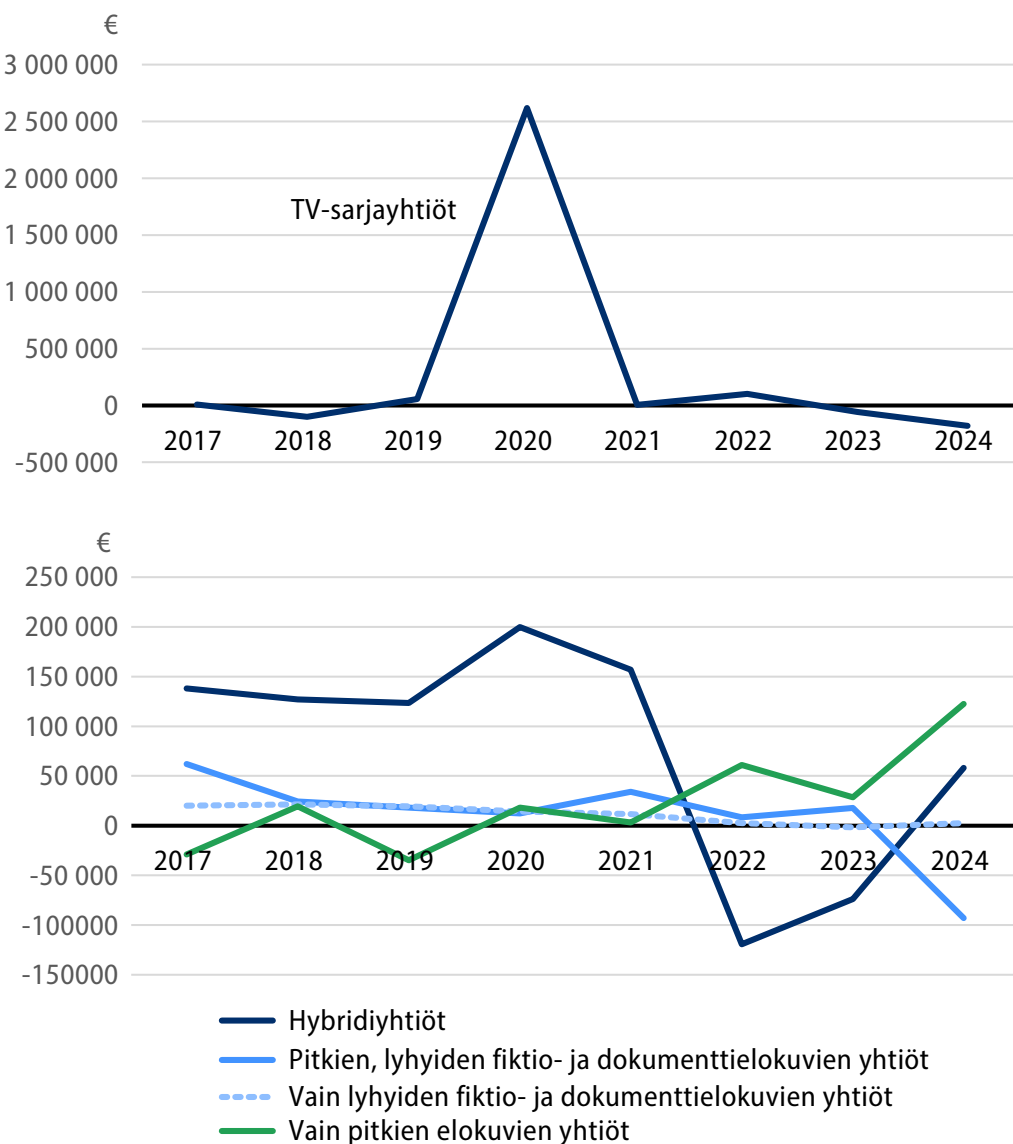
Kuvio 14. Yhtiöt luokiteltuna liiketoiminnan tuloksen luokkiin huomioiden kaikki tulokset vuosina 2017–2024 (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

Eri yritysryhmiä tarkasteltaessa hybridiyhtiöt ovat tehneet voitollista liiketulosta erityisesti viime vuosikymmenen lopulla sekä 2020-luvun alussa. Kuitenkin myös niiden keskimääräinen tulos on kääntynyt laskuun 2020-luvulla, ja vuosina 2022 ja 2023 tulos on ollut tappiollinen. TV-sarjayhtiöissä vuosi 2020 erottuu selvästi poikkeuksellisen hyvänä tulosvuotena, mikä näkyy niiden tilinpäätöksissä hyvänä kannattavuutena. Muina vuosina myös niiden tulokset ovat vaihdelleet

keskimäärin voitollisten ja tappiollisten välillä. Pitkien ja lyhyiden fiktio sekä dokumenttielokuvien yhtiöissä tulos on ollut keskimäärin hieman voitollinen vuoteen 2023 saakka, minkä jälkeen keskimääräinen tulos on kääntynyt tappiolliseksi. Vain lyhyitä fiktio tai dokumenttielokuvia tuottavissa yhtiöissä tulos on ollut koko tarkastelujakson ajan keskimäärin joko lievästi voitollinen tai nollassa. Vain pitkiä elokuvia tuottavissa yhtiöissä tulokset ovat vaihdelleet selvästi voitollisten ja tappiollisten vuosien välillä. Viimeisen kolmen vuoden aikana nämä yhtiöt ovat kuitenkin tehneet keskimäärin selvästi voitollista tulosta.

Kuvio 15. Yhtiöiden keskimääräinen liiketoiminnan tulos eri yritysryhmissä (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot)

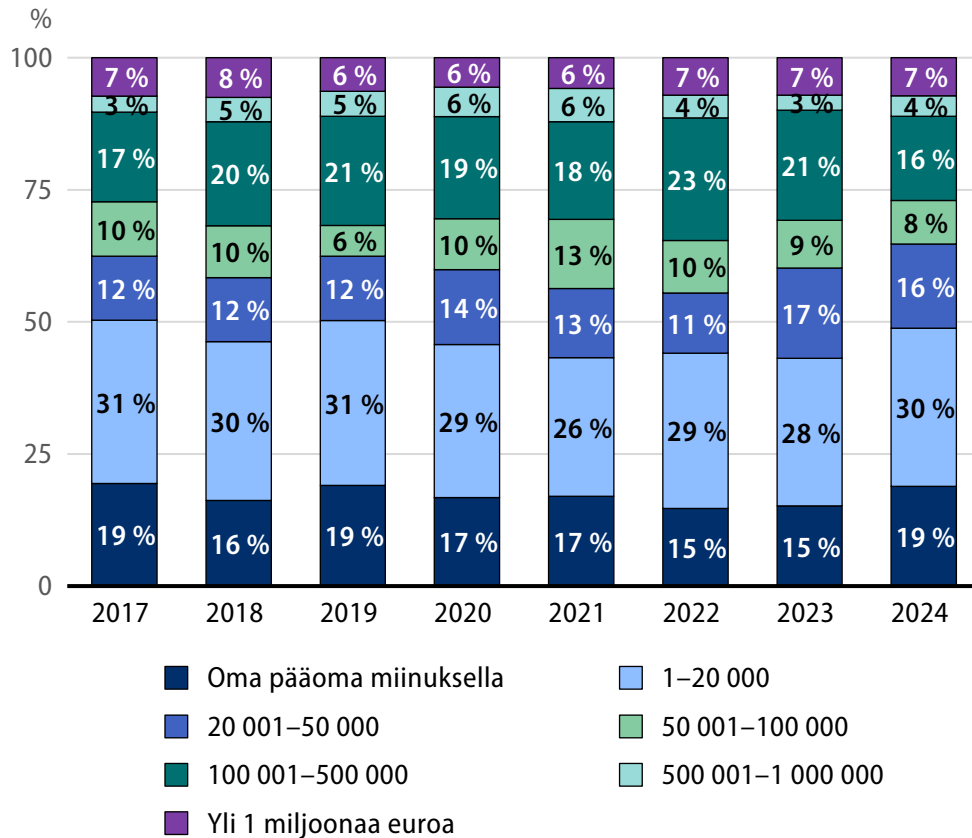
3.5 Tuotantoyhtiöiden vakavaraisuuden kehitys 2017–2025

Elokuva- ja TV- sarjayhtiöiden vakavaraisuutta tarkasteltiin yhtiöiden oman pääoman sekä taseen loppusummien tiedoilla tilinpäätöksistä. Myös vakavaraisuuden suhteen yleiskuva on, että yhtiöitä on tarkastelujaksolla 2017–2024 ollut erilaisissa tilanteissa. Alalla on suuri määrä yhtiöitä, joilla ei ole merkittävää määrää omaa varallisuutta. Toisaalta alalla on myös yhtiöitä, joille on ollut kerrytettynä tarkasteluaikana varallisuutta ja sen tuomaa taloudellista selkänöjää.

Oma pääoma

Oma pääoma tarkoittaa yrityksen omistajien yritykseen sijoittamaa rahaa sekä yrityksen kerryttämiä voittoja, joita ei ole jaettu ulos. Mitä suurempi oma pääoma yhtiöllä on, sitä vakaammalla pohjalla sen liiketoiminta yleensä on. Tarkasteltaessa yhtiöiden osuuksia oman pääoman eri luokissa (kuvio 16) nähdään yleiskuvana, että merkittäviä muutoksia osuuksissa ei ole tarkastelujaksolla tapahtunut. Vuoden 2024 tiedot näyttävät kuitenkin myös tässä tarkastelussa siltä, että alalla niiden yhtiöiden osuus, joissa oma pääoma on pienempi, on kasvanut. Huomionarvoista koko tarkasteluaikaa katsoessa on, että alan yhtiöistä 15–19 %:lla oma pääoma on miinusmerkinen, eli yhtiön velat ja vastuut ovat suuremmat kuin sen varat. Näiden yhtiöiden tilanne on liiketoiminnan lukujen valossa epävakaa. Noin 30 %:lla oma pääoma on merkitty olevan hyvin matala, alle 20 000 euroa. Alalla on kuitenkin myös merkittävä määrä yhtiöitä, joiden oma pääoma on 100 000 euroa tai joissain tapauksissa yli miljoona euroa.

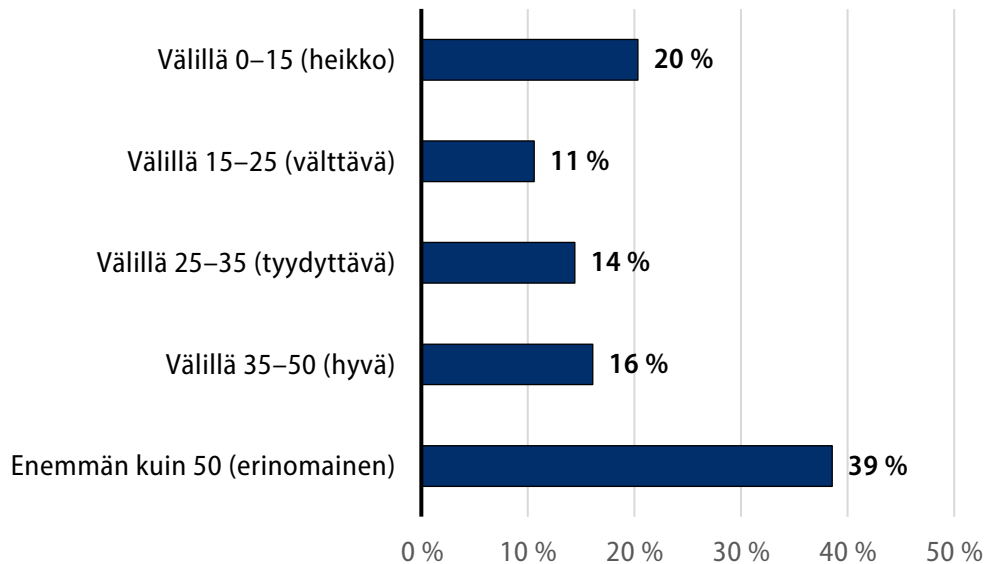
Kuvio 16. Tuotantoyhtiölle kertynyt oma pääoma vuosittain 2017–2024. Yhtiöiden osuuskien kehitys oman pääoman eri luokissa vuosina 2017–2024. (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot).

Omavaraisuusaste

Omavaraisuusaste kertoo, kuinka suuri osa yhtiön varoista on rahoitettu omalla pääomalla. Korkea omavaraisuusaste kertoo yleensä, että yhtiön toimintaan liittyy pienempi taloudellinen riski. Tarkasteltaessa vuosien 2017–2024 osalta yhtiöiden omavaraisuusastetta, kertoo myös se, että alalla on eri tilanteissa olevia yhtiöitä. Tarkastelujaksolla yhtiöistä 39 %:lla omavaraisuusaste on ollut keskimäärin erinomaiseksi tulkittavalla tasolla, eli enemmän kuin 50. Toisaalta alalla toimivista yhtiöistä on 20 % ollut sellaisia, joilla omavaraisuusaste on heikolla tasolla 15 tai sen alle. Erityisesti näiden kohdalla liiketoiminnan riskitaso on korkealla. Lisäksi yhtiöistä 11 %:lla omavaraisuusaste on ollut välttävällä tasolla. Noin kolmanneksella (yhteensä 30 %) yhtiöistä omavaraisuusaste on ollut keskimääräisesti tyydyttävä tai hyvä.

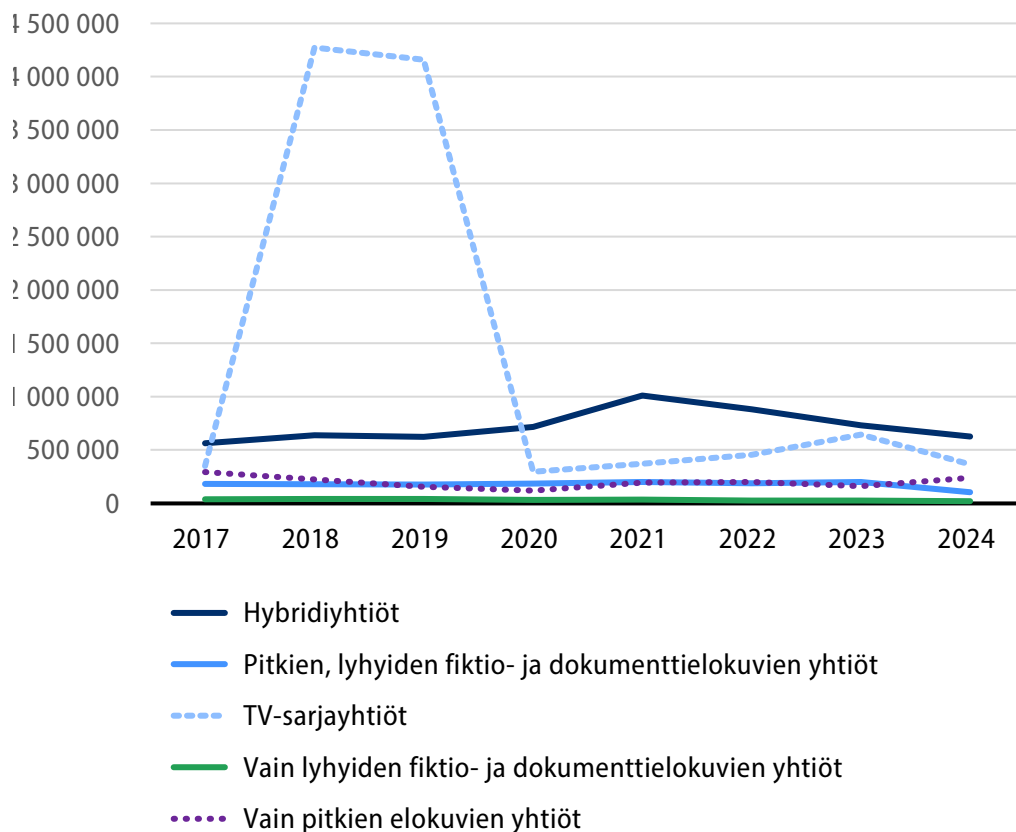
Kuvio 17. Tuotantoyhtiöiden osuudet omavaraisuusasteen eri luokissa. Omavaraisuusasteena on käytetty yhtiöittäin vuosien 2017–2024 keskiarvoa. (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot).

Taseen loppusumma

Taseen loppusumma kertoo yhtiöiden koosta taloudellisesti tiettynä tilinpäätöksen laatimisen hetkenä – eli paljonko yhtiöllä on varoja ja miten varat on rahoitettu. Yhtiöryhmittäin tarkasteltuna nähdään, että korkeimmalla tasolla taseen loppusumma on keskimääräisesti ollut hybridiyhtiöillä sekä erityisesti viime vuosikymmenen lopulla TV-sarjayhtiöillä. TV-sarjayhtiöiden kehityksessä merkillepantavaa on taseen loppusumman rajusti kasvava kehitys vuosina 2018 ja 2019 sekä sen romahdus vuonna 2020. Taustalla saattaa olla TV-sarjojen voimakas kysyntä viime vuosikymmenen loppupuolella, jolloin joidenkin yhtiöiden toimintaan on sitoutunut nopeasti paljon pääomaa. Tämän jälkeen kysyntä laski, joka näkyy taseen loppusumman luvuissa kyseisten yhtiöiden kohdalla.

Kuvio 18. Elokuva- ja TV-sarja yhtiöiden taseen keskimääräinen loppusumma tilinpäätöksistä vuosilta 2017–2024. (Yhtiöiden tilinpäätöstiedot).

3.6 Alan tulevaisuuden näkymät

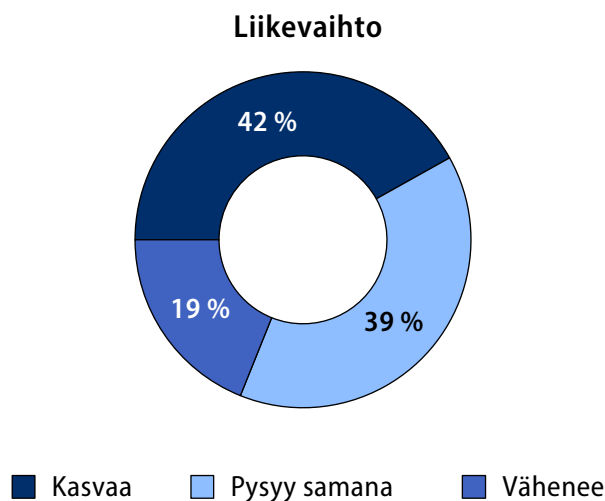
Selvityksessä tarkasteltiin elokuva- ja TV-sarjayhtiöiden tulevaisuuden näkymiä sekä tuotantoyhtiöiden arviota siitä, miten alan liiketoiminta kehittyy tulevina vuosina. Tilinpäätöstietojen sekä tuotantoyhtiöiden ja alan asiantuntijoiden haastattelujen perusteella alalla on tällä hetkellä selviä liiketoiminnan haasteita. Nykytilanteesta huolimatta tulevaisuudessa nähdään myös mahdollisuuksia, sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla. Kotimaan puolella esimerkiksi AVMSdirektiivin investointivelvoite voi tuoda alalle uutta rahoitusta tulevina vuosina.

Tarkastelun perusteella yritysten tulevaisuusnäkymät vaihtelevat. Selvityksessä toteutetun tuottajayhtiöille suunnatun kyselyn perusteella osa yhtiöistä uskoo liiketoimintansa kasvuun tulevaisuudessa. Merkittävä osa tuotantoyhtiöistä

kuitenkin arvioi toiminnan pysyvän nykyisellä tasolla ilman kasvua tai supistumista. Toisaalta osa yhtiöistä ennakoi, että tulevat vuodet sisältävät haasteita ja liike-toiminta tulee supistumaan.

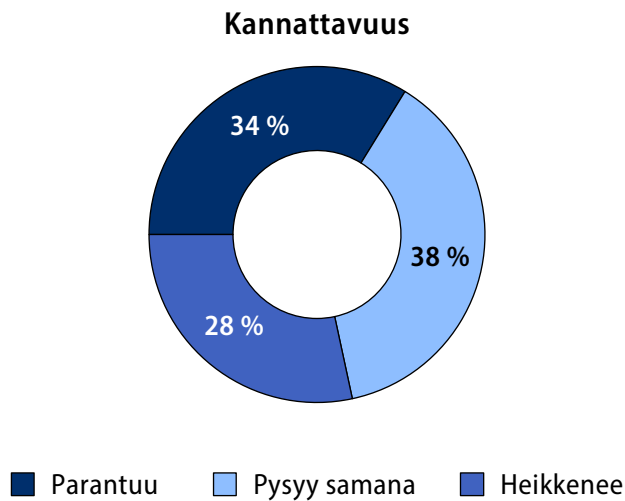
Kyselyyn vastanneista tuotantoyhtiöiden edustajista 42 % arvioi liikevaihtonsa kasvavan tulevina vuosina. Viime vuosien liikevaihtokehitykseen verrattuna tätä voi pitää positiivisena – moni yhtiö näkee mahdollisuuksia kasvuun. Lisäksi 39 % uskoo pystyvänsä pitämään liikevaihtonsa nykytasolla ilman kasvua. Loput 19 % ennakoi liikevaihdon pienenevän tulevina vuosina

Kuvio 19. Tuotantoyhtiöiden näkemyksiä yhtiöiden liikevaihdon kehitykseen liittyen (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

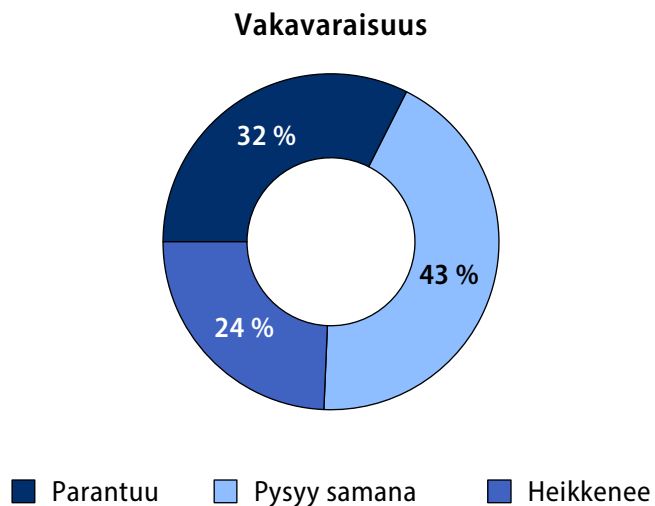

Yhtiöiden liiketoiminnan kannattavuuden suhteen taas hieman harvempi yhtiö näkee kannattavuuden paranevan suhteessa liikevaihdon kasvuun. Kuitenkin yhtiöistä 34 % kokee, että liiketoimintaa pystytään tulevina vuosina tekemään kannattavammin verrattuna nykyhetkeen. Tätä hieman suurempi osuus, 38 % yhtiöistä arvioi, että liiketoimintaa tullaan tulevina vuosina toteuttamaan nykyisenslaisella kannattavuudella. Yhtiöistä 28 % kokee, että kannattavuus tulee heikentymään.

Kuvio 20. Tuotantoyhtiöiden näkemyksiä yhtiöiden liiketoiminnan kannattavuuden kehitykseen liittyen (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Kuvio 21. Tuotantoyhtiöiden näkemyksiä yhtiöiden liiketoiminnan vakavaraisuuteen liittyen (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Yhtiöiden liiketoiminnan vakavaraisuuden taas arvioitiin 32 %:ssa kyselyyn vastanneista yhtiöistä paranevan. Yhtiöistä 43 % arvioi vakavaraisuuden säilyvän ennallaan ja 24 % arvioi vakavaraisuuden heikkenevän.

3.7 Yhteenveto tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kehityksestä 2017–2025

Suomalaisen elokuva- ja televisiotuotantoalan kehitys vuosina 2017–2025 on ollut ristiriitaista: ala on samanaikaisesti kansainvälistynyt ja monipuolistunut, mutta kohdannut merkittäviä taloudellisia ja rakenteellisia haasteita. Suoratoisto- palveluiden kasvu on muuttanut jakelua ja rahoitusta, elokuvateattereiden katsojamäärät eivät ole palautuneet pandemiaa edeltävälle tasolle ja tuotanto- kustannukset ovat nousseet samalla, kun julkinen tuotantotuki on pysynyt reaalisesti paikallaan. Tämä on heikentänyt alan taloudellista pohjaa, vaikka kotimaisen elokuvan katsojamäärät ovat kokonaisuutena pysyneet korkeina ja kansainvälinen yhteistyö on lisääntynyt.

Tuotantoyhtiöiden näkemykset liiketoiminnan kehittämisen edellytyksistä painottuvat varovaisen negatiivisiksi: enemmistö kokee edellytysten heikentyneen tai pysyneen ennallaan, ja vain pieni osa näkee selvää paranemista. Rahoituksen saatavuus, kustannusten nousu ja epävarma kulttuuripoliittinen toimintaympäristö vaikeuttavat kehittymistä, mutta samaan aikaan kansainvälistyminen ja osaamisen kasvu tarjoavat osalle yhtiöistä uusia mahdollisuuksia.

Alan yritys rakenne on säilynyt vahvasti pienyritysvaltaisena, ja tuotantoyhtiöiden liiketoiminta perustuu pääosin projektimuotoisiin elokuva- ja TV-sarjatuotantoihin, jotka tuovat liiketoimintaan suurta vuosittaista vaihtelua. Noin puolet yhtiöistä täydentää tulojaan muulla audiovisuaalisella tai palveluluonteisella toiminnalla, mutta useimmille tuotannot muodostavat edelleen selvästi tärkeimmän tulonlähteen.

Tuotantoyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi aina vuoteen 2022 saakka, mutta kääntyi laskuun vuonna 2024, mikä näkyy lähes kaikissa yhtiöryhmissä. Erityisesti TV-sarjoihin keskittyneet yhtiöt ovat kärsineet uusien tilausten vähenemisestä. Valtaosa yrityksistä toimii edelleen matalan liikevaihdon luokissa, ja vain rajallinen osa ylittää yli miljoonan euron vuotuisen liikevaihtoon.

Kannattavuuden osalta kehitys on ollut heikentävä: voitollisten yhtiöiden osuus on laskenut ja tappiollisten kasvanut tarkastelujakson aikana. Alan erityispiirteenä on voimakas tulosvaihtelu, ja vain pieni joukko yhtiöitä tekee tasaisesti hyvää tulosta vuodesta toiseen. Suurimmalla osalla yrityksistä taloudellinen tulos vaihtelee merkittävästi tuotantorytmin ja yksittäisten hankkeiden menestyksen mukaan.

Myös vakavaraisuudessa on suuria eroja yhtiöiden välillä. Osa yrityksistä on kyennyt kerryttämään omaa pääomaa ja taloudellista puskuria, mutta samalla merkittäväällä osalla oma pääoma on hyvin pieni tai negatiivinen. Vuoden 2024 tiedot viittaavat siihen, että heikossa taloudellisessa asemassa olevien yhtiöiden osuus on kasvanut.

Tulevaisuuden näkymät ovat kaksijakoiset. Osa tuotantoyhtiöistä uskoo liikevaihtonsa kasvavan ja näkee mahdollisuuksia erityisesti kansainvälisillä markkinoilla ja mahdollisessa uusissa sääntelypohjaisissa investointivelvoitteissa, mutta lähes yhtä suuri osa arvioi toiminnan pysyvän ennallaan ja viidennes ennakoi supistumista. Kokonaisuutena ala näyttää siirtymävaiheessa olevana: menestyminen edellyttää entistä vahvempaa kansainvälistä verkottumista, monipuolista rahoituspohjaa ja kykyä toimia taloudellisesti niukemmassa ja epävarmemmassa ympäristössä

4 Tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan kansainvälisyys

Kansainvälinen liiketoiminta on viimeisen vuosikymmenen aikana vahvistunut suomalaisissa elokuva- ja TV-tuotantoyhtiöissä. Siitä on tullut yhä useammalle yhtiölle keskeinen osa liiketoimintaa, jossa tuotantojen rahoituksen kokoaminen ja tuotantojen toteutus tehdään yhdessä kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Suomalaisilla elokuvayhtiöillä kotimaiset markkinat ovat rajalliset, joten kasvu on haettava ulkomailta. Samaan aikaan kotimaisen rahoituksen niukkuus ja tuotantokustannusten kasvu lisäävät tarvetta kansainväliselle yhteistyölle.

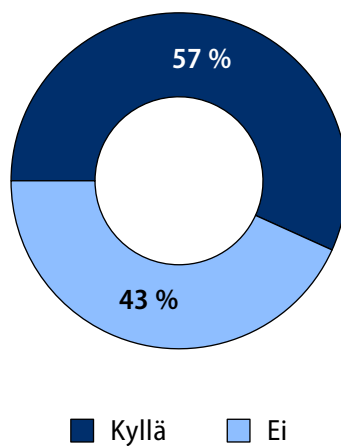
Kansainvälisyys voi tarkoittaa monenlaisia asioita suomalaisille tuotantoyhtiöille. Yhtiöt mm. vierailevat kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla ja markkinoivat tuotantojaan sekä hakevat rahoitusta ja uusia kontakteja. Lisäksi yhtiöt tekevät yhteistyötä, hakevat oppeja ja vaikutteita kansainvälisistä verkostoista. Tässä selvityksessä keskeisiä huomioituja kansainvälistymisen näkökulmia olivat ulkomaisen rahoituksen hyödyntäminen tuotannoissa, tuotantojen levittäminen kansainvälisille markkinoille, kansainvälisten yhteistuotantojen toteuttaminen, tuotantojen toteuttaminen joiltain osin ulkomailla sekä kansainvälisen toiminnan tulevaisuusnäkymät.

Tuotantoyhtiöille tässä selvityksessä suunnattu kysely osoittaa, että merkittäväällä osalla selvitykseen vastanneista tuotantoyhtiöistä on kansainvälistä toimintaa. Samalla on kuitenkin tärkeää huomioida, että alalla toimii myös runsaasti yhtiöitä, joiden liiketoiminta on täysin kotimaista.

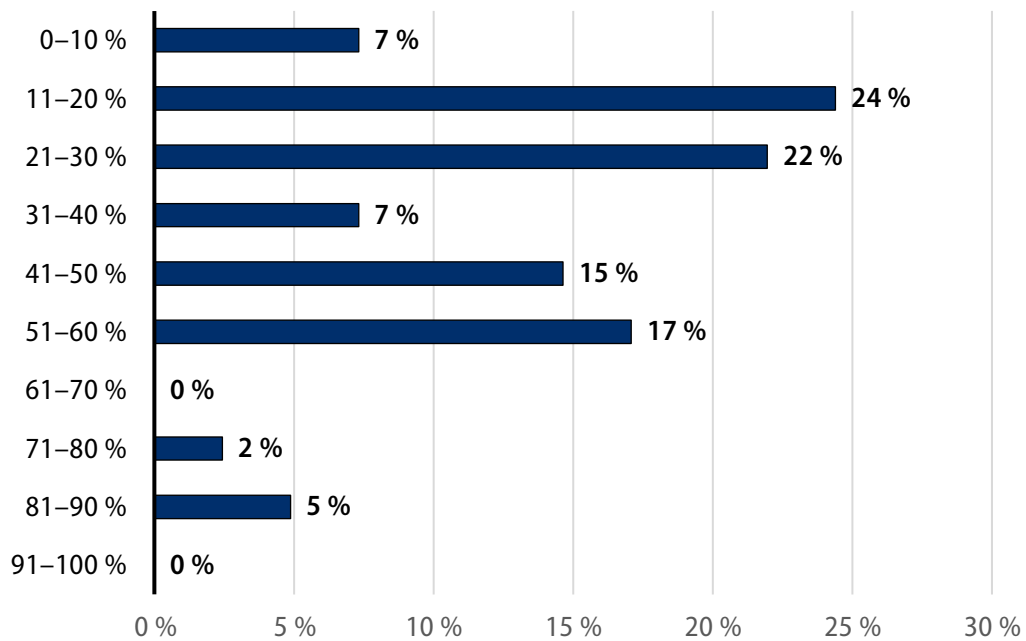
Kyselyyn vastanneista tuotantoyhtiöiden edustajista 57 % ilmoitti, että he olivat saaneet ulkomaista rahoitusta tuotantoihinsa. Yhtiöt tunnistavat useita erilaisia kansainvälisiä rahoituslähteitä, joista rahoitusta on haettu. Keskeisiä ovat mm. yhteistuottajat ja ulkomaiset tuotantoyhtiöt ja heidän kauttaan kunkin maan kansalliset elokuvainstituutit, erilaiset av-alan kansalliset ja alueelliset kannustimet, sijoittajat, eurooppalaiset rahoitusinstrumentit (mm. Eurimages, Creative Europe, Nordisk Film&TV Fond), levittäjien ja myyntiyhtiöiden ennakkomaksut, verkannustinjärjestelmät, ennakko-ostot eri maiden televisiokanavilta jne. Elokuvasäätiön osuus kokonaisrahoituksesta on keskimäärin ollut 25–35 % niissä tuotannoissa, joissa on ollut mukana ulkomaista rahoitusta.

Yleisesti suomalaisten tuotantoyhtiöiden tietoisuus kansainvälisistä rahoituslähteistä ja kyky hankkia kansainvälistä rahoitusta on parantunut viime vuosikymmeninä.

Kuvio 22. Tuotantoyhtiöiden osuus, jotka ilmoittivat saaneensa tuotantoihinsa viime vuosien aikana ulkomaista rahoitusta (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

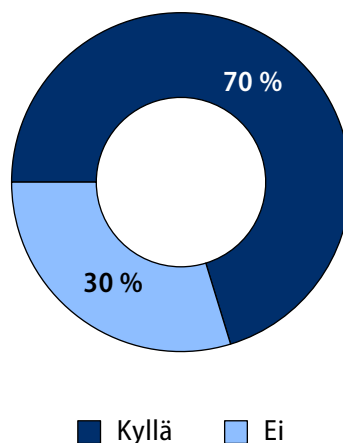

Kuvio 23. Yhtiöiden arvio kansainvälisen rahoituksen keskimääräisestä osuudesta tuotannoissa (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Kansainvälisen rahoituksen osuus suomalaisten yhtiöiden tuotannoissa vaihtelee tuotantotyypeittäin. Joissakin tuotannoissa suomalaiset yhtiöt ja kotimainen rahoitus ovat olleet vahvasti keskiössä, kun taas toisissa suomalainen osuus on ollut selvästi pienempi. Kyselyn perusteella suurimmassa osassa yhtiöiden tuotannoista kansainvälisen rahoituksen osuus on ollut keskimäärin alle 50 %. Yli puolella vastaajista kansainvälisen rahoituksen osuus jää alle 30 %:iin. Vaihtelu on kuitenkin suurta: korkeimmillaan ilmoitettu osuus oli 81–90 %. Vain harvoissa tapauksissa kansainvälisen rahoituksen osuus oli alle 10 %. Nämä tiedot osoittavat, että kansainvälisellä rahoituksella on ollut merkittävä rooli monien yritysten tuotannoissa, vaikka osuus vaihtelee tuotantokohtaisesti

Kuvio 24. Tuotantoyhtiöiden osuus, jotka ilmoittivat, että niiden tuotantoja on viime vuosien aikana levitetty kansainvälisille markkinoille (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

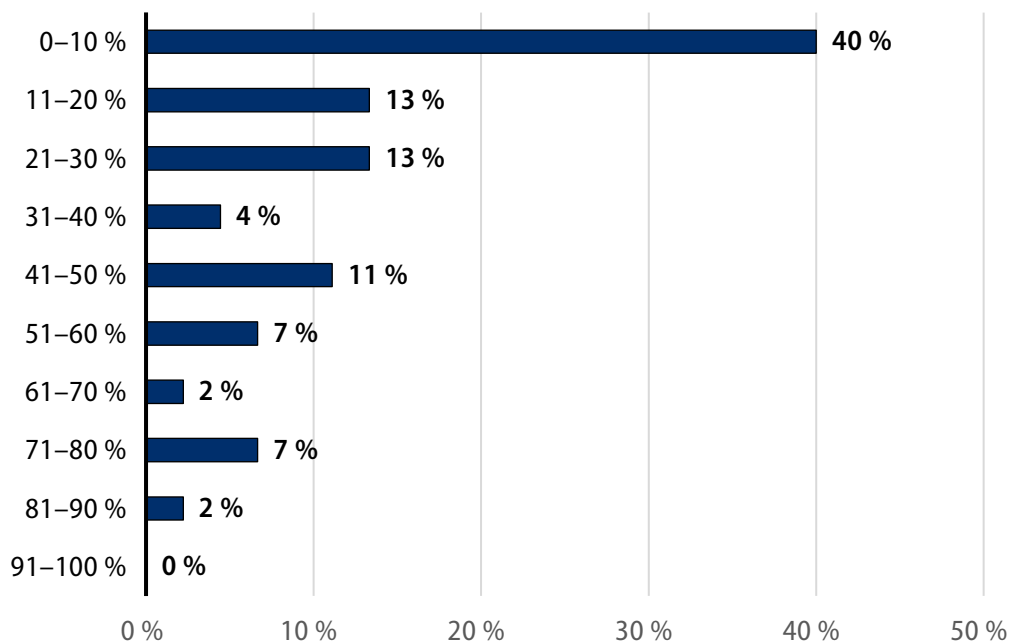

Suurin osa suomalaisista yhtiöistä on selvityksen kyselyn mukaan myös saanut levitettyä tuotantojansa kansainvälisille markkinoille. Kyselyyn vastanneista yhtiöistä 70 % ilmoitti, että niiden tuotantoja on levitetty muihin maihin. Tämä kuvaa, että suurelle osalle yhtiöistä kansainvälinen markkina on yksi selkeä kohde tuotantojen levittämisessä ja tulojen saannissa niistä. Toisaalta alalla on myös iso joukko yhtiöitä, joiden tuotantoja levitetään ainoastaan kotimarkkinoille.

Toistaiseksi kansainvälisten tulojen osuus yhtiöiden liikevaihdosta on ollut melko pieni. Niistä yhtiöistä, jotka ovat saaneet kansainvälisiä tuloja, 40 % ilmoitti, että niiden osuus kaikista tuloista on ollut alle 10 %. Vastaavasti noin 66 %:lla yhtiöistä kansainvälisten tulojen osuus jää alle 30 %:iin. Vain harvoilla yhtiöillä kansainväliset tulot muodostavat merkittävimmän osan kokonaisliikevaihdosta.

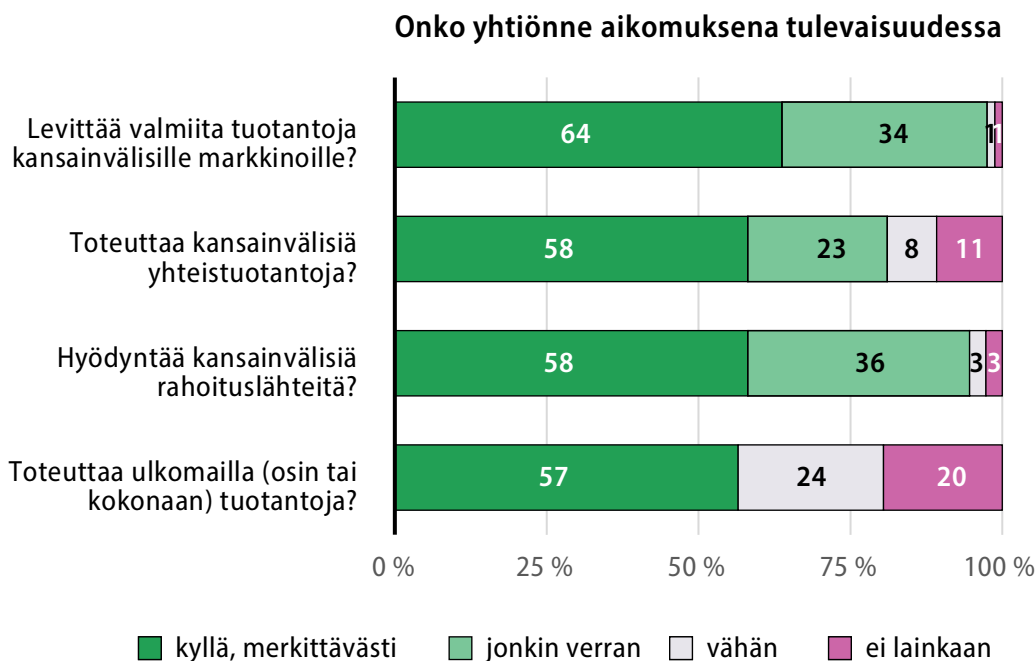
Kansainvälisten tulojen kasvattaminen nähdään kuitenkin selkeänä mahdollisuutena liiketoiminnan kehittämisessä, vaikka kansainvälistyminen sisältää myös haasteita ja riskejä. Selvityksen kyselyn ja haastattelujen perusteella koottuja mahdollisuuksia ja haasteita on esitetty taulukossa 4.

Kuvio 25. Yhtiöiden arvio kansainvälisen rahoituksen keskimääräisestä osuudesta yhtiöiden liikevaihdosta (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Tulevaisuuden suhteen useilla yhtiöillä on suunnitelmia toteuttaa liiketoimintaa kansainvälisesti. Erityisesti yhtiöiden aikomuksena on levittää tuotantoja kansainvälisille markkinoille. Myös kansainvälisiä yhteistuotantoja aiotaan toteuttaa ja kansainvälistä rahoitusta hakea laajasti eri yhtiöissä. Vuoden 2018 selvityksessä vastaavia asioita kysyttäessä aikomus painottaa kansainvälistä toimintaa oli vieläkin vahvempi.

Kuvio 26. Yhtiöiden toiminnan kansainvälistymisaikomuksiin liittyviä väittämiä (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Taulukko 4. Liiketoiminnan ja tuotantojen kansainvälisyyden tunnistettuja hyötyjä ja haasteita suhteessa täysin kotimaassa toteutettuihin tuotantoihin

Hyvää, positiivista ja toimivaa

Suuremmat budjetit (jopa 2–3 kertaa) ja parempi laatu: Enemmän kuvausaikaa, paremmat resurssit ja korkeampi tekninen sekä taiteellinen taso. Mahdollistaa isommat ja vaativammat tuotannot, joita kotimaisin varoin ei voi toteuttaa.

Laajempi kansainvälinen näkyvyys ja levityspotentiaali: Ulkomainen rahoitus vahvistaa elokuvan profiilia ja avaa festivaali- ja myyntimahdollisuuksia. Alusta asti kansainväliseksi suunnitelluilla teoksilla on parempi mahdollisuus löytää globaali yleisö.

Haasteita ja vaikeuksia

Hallinnollinen monimutkaisuus ja suurempi työmäärä: Lisää byrokratiaa, lakikustannuksia, raportointia ja tilintarkastuksia. Tarvitaan enemmän tuotantohenkilöstöä ja koordinointia

Tuotannon pirstaloituminen ja hitaus: Kuvauksia ja jälkituotantoa tehdään useissa maissa, jolloin aikataulut venyvät. Kv-tukien hakeminen ja päätöksenteko hidasta ja riskialtista.

Hyvää, positiivista ja toimivaa

Paremmat tulonmuodostuksen mahdollisuudet: Kansainväliset myyntitulot ja laajempi levitys kasvattavat ansaintapotentiaalia. Kv-yhteistuotannot voivat vähentää tarvetta käyttää ”kovaa rahaa”, jolloin tuotto ei valu sijoittajille.

Tuotantoyhtiöiden ja tekijöiden kansainvälinen etabloituminen: Vahvistaa brändiä ja uskottavuutta ulkomailla. Lisää mahdollisuuksia jatko yhteistyöhön ja uusien kumppanien löytämiseen.

Osaamisen kasvu ja verkostojen laajeneminen: Yhteistyö kv-ammattilaisten kanssa kehittää tekijöitä ja tuotantokulttuuria. Pitchaaminen ja kv-foorumit nostavat hankkeiden tasoa.

Järkevämpi ja kestävämpi rahoitus pohja: Useampi rahoittaja – vähemmän riippuvuutta yksittäisestä tahosta. Budjetin kasvu avaa uusia kerronnallisia ratkaisuja.

Kotimaahan palautuva taloushyöty: Ulkomainen raha tuo työpaikkoja, osaamista ja investointeja Suomeen. Parantaa IP:n säilymistä Suomessa, koska tuotannon riski jakautuu.

Laajentaa genre- ja sisältö-mahdollisuuksia: Osa lajeista (esim. animaatio) ei ole kotimaisin varoin ylipäättään mahdollisia.

Haasteita ja vaikeuksia

Usein pienentynyt omistus ja päätösvalta: (Kv-kumppaneiden vaatimukset vähentävät suomalaisen tuottajan kontrollia ja IP-osuutta. Lopulliset tulot jakautuvat useammalle osapuolelle.

Suurempi taloudellinen riski suhteessa tulopotentiaaliin: Kv-budjetit kasvavat, mutta markkina ei aina kasva samassa suhteessa. Varsinkin dokumenteissa kv-rahoitus ei välttämättä lisää tuloja.

Korkeammat kustannukset: Matkakulut, sopimukset, kansainväliset pitch-foorumit ja tuotantoon liittyvät lisäkulut. Ympäristökuormitus ja matkustamisen tarve kasvavat.

Vaativammat kumppanit ja tiukemmat ehdot: Kv-tuottajien laatu- ja henkilöstövaatimukset ovat usein korkeammat kuin kotimaisissa tuotannoissa. Avainroolit ja resurssit on jaettava kumppanien kanssa.

Sisältöjen muokkautuminen rahoittajien ehdoilla: Kansainvälinen rahoitus voi ohjata sisältöä ja rajata taiteellisia valintoja. Kotimainen identiteetti voi heikentyä tai muuttua kompromissien seurauksena.

-

5 Tuotantotuen merkitys ja vaikutukset elokuvaalain tavoitteiden toteutumiselle sekä alan kasvu ja kansainvälistymiselle

5.1 Tuotantotuen merkitys elokuvaalain tavoitteiden toteutumiselle

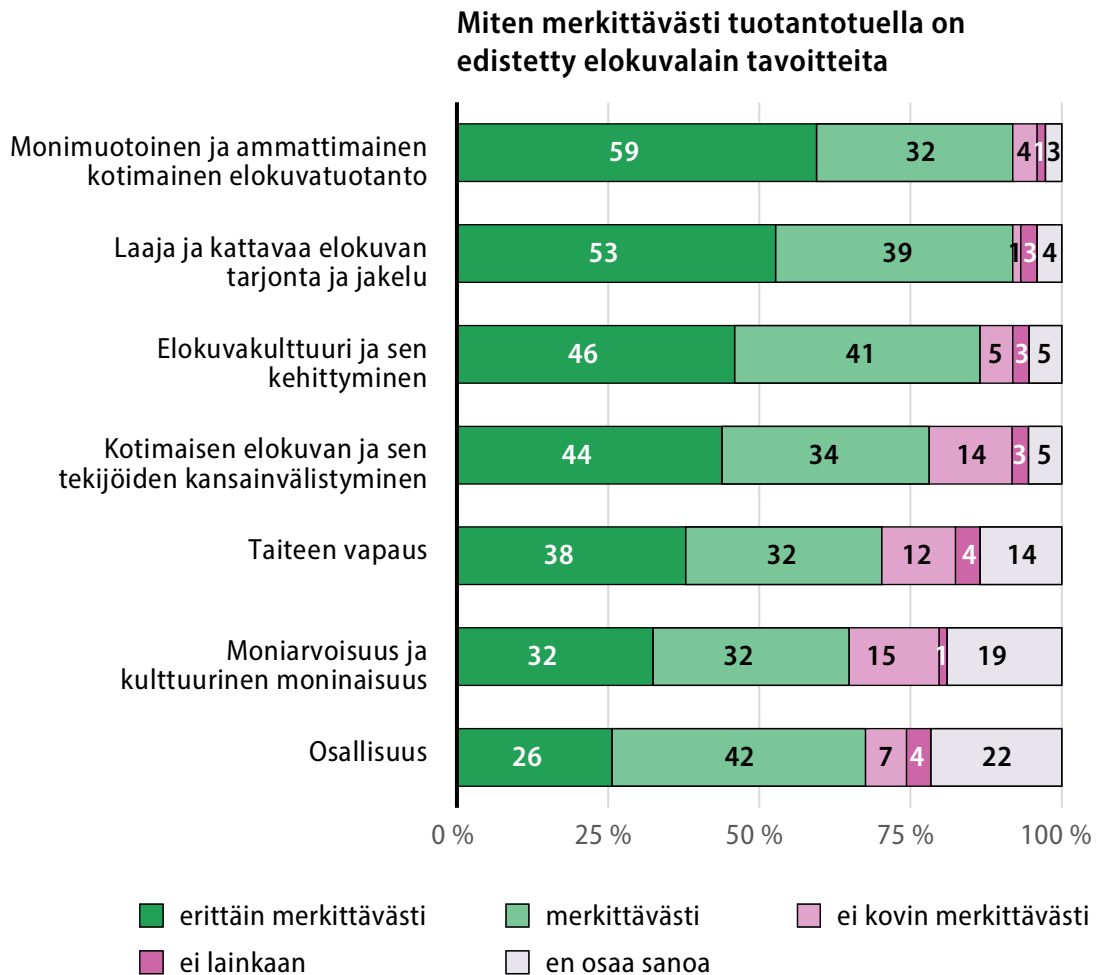
Suomen elokuvasäätiön myöntämät tuotannon tuet perustuvat kulttuuripoliittisiin tavoitteisiin, joilla pyritään edistämään elokuvan asemaa taiteena, kulttuurisena ilmaisumuotona ja kansallisen identiteetin rakentajana. Tukitoiminnan taustalla on valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain 2 § tavoitteet. Niiden mukaisesti tuilla edistetään:

1. monimuotoista ja ammattimaista kotimaista elokuvatuotantoa;
2. laajaa ja kattavaa elokuvan tarjontaa ja jakelua;
3. kotimaisen elokuvan ja sen tekijöiden kansainvälistymistä;
4. elokuvakulttuuria ja sen kehittymistä.

Elokuvasäätiön tukirahoitus pyrkii edistämään valtion rahoituksesta elokuva-kulttuurin edistämiseksi annetun lain 2 § tavoitteiden toteutumista. Tuettavien tuotantojen ja tukitoiminnan on edistettävä elokuvaalain tavoitteita. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat osallisuus, moniarvoisuus, kulttuurinen moninaisuus ja taiteen vapaus.

Selvityksessä toteutettujen asiantuntijahaastatteluiden ja tuotantoyhtiöiden kyselyn mukaan tukirahoituksella on pystytty vaikuttamaan hyvin elokuvaalain eri tavoitealueiden toteutumiseen. Tukimuodot ja tukien myöntämisen kriteerit ja SES toiminta tukevat lain tavoitteiden toteutumista. Haasteena on lähinnä se, että resurssit ovat rajallisia ja tavoitteita pystytään edistämään lähinnä vain niiden puitteissa.

Kuvio 27. SES:n tuen merkittävyys elokuvakulttuurin edistämisestä annetun lain 2 § tavoitteiden toteutumiseen (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

SES:n tuotantotukea saaneille tuotantoyhtiöille suunnatun kyselyn perusteella tukitoiminnalla vaikutetaan merkittävästi monimuotoisen ja ammattimaisen elokuvatuotannon edistämiseen Suomessa. Tuella mahdollistetaan erilaisia tuotantoja. Samalla ammatillisen osaamisen koetaan kehittyvän tuilla mahdollistettavalla tuotantotoiminnalla. Vastaavasti tuet ovat tärkeitä laajan ja kattavan elokuvatarjonnan mahdollistamisessa. Elokuvasäätien tuilla mahdollistetaan tuotantojen toteutumista, levittämistä, esittämistä sekä kattavan elokuvateatteriverkoston olemassaoloa. Kattava elokuvien jakelu ja tarjonta mahdollistaa myös tuotantoyhtiöille tuloja, sillä esimerkiksi teatterilevityksessä olevien elokuvien tulot, ovat keskeisiä elokuvia tuottaville yhtiöille.

Elokuvasäätiön tuotantotukien ja muiden tukien yksi keskeinen kulttuuripoliittinen vaikutus on suomen kielen aseman vahvistaminen. Tukien avulla tuetaan suomenkielisen elokuvan tekemistä. Ilman tukea Suomessa tuotettaisiin selvästi vähemmän suomenkielisiä ja nimenomaan kotimaisille markkinoille suunnattuja elokuvia. Ilman tukia tuotannot suuntautuisivat entistä vahvemmin kansainvälisille markkinoille ja niiden tarpeisiin. Tukien avulla on myös vahvistettu sekä suomenkielistä tarinankerrontaa että toisen kotimaisen kielen, ruotsin, asemaa. Ne mahdollistavat suomalaisten kannalta tärkeiden aiheiden käsittelyn omalla kielellä ja suomalaisesta näkökulmasta. Lisäksi tuetut elokuvat ovat tuoneet esiin yhteiskunnallisesti merkittäviä teemoja ja vaikuttaneet ajankohtaiseen yhteiskunnalliseen keskusteluun

5.2 Tuotantotuen merkitys alan kasvulle ja kansainvälistymiselle

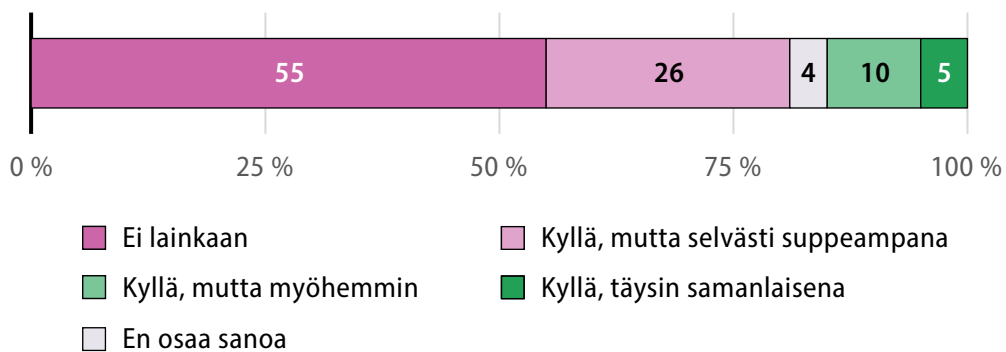
Elokuvasäätiön tuotantotuet ovat kulttuuripoliittinen väline, jonka tavoitteena on turvata suomalaisen elokuvan olemassaolo, monimuotoisuus ja taiteellinen laatu. Toisin kuin esimerkiksi perinteiset yritystuet, elokuvasäätiön tuet eivät pyri edistämään ensisijaisesti taloudellista hyötyä, vaan kulttuurista arvoa, joka voi ilmetä jossain tapauksissa vasta pitkällä aikavälillä osana kansallista kulttuuriperintöä.

Elokuvasäätiön tuotantotuen merkitys alan liiketoimintaan syntyy tuotantojen tukemisen ja mahdollistamisen kautta. Tuotantoyhtiöiden tulot perustuvat tuotannoista saataviin tuloihin, ja tuotantotuki on useimmiten edellytys tuotantojen toteutumiselle. Tuotantotuet mahdollistavat tuotantoyhtiöiden liiketoiminnan samalla kun tukikriteerien kautta edistetään kulttuuripoliittisia tavoitteita.

Selvityksen kyselyssä tuotantoyhtiöille kysyttiin viime vuosien osalta tuotantotuen merkitystä tuotantojen toteutumiselle. Yhtiöistä 55 % arvioi, että heidän viime vuosiansa tuotannot eivät olisi toteutuneet lainkaan ilman tuotantotukea. Yhtiöistä 26 % taas arvioi, että tuotanto olisi toteutunut, mutta selvästi suppeampana. Pieni osa (4 %) myös arvioi, että tuella aikaistettiin tuotannon toteutumista. Selvityksen kyselyssä 9 % yhtiöistä arvioi, että heidän tuotantojansa olisi toteutettu samanlaisena ilman elokuvasäätiön tukea. Kokonaisuutena siis lähes kaikille viime vuosien elokuville tuotantotuki on ollut edellytys niiden toteutumiselle ylipäänsä ja laadukkaasti.

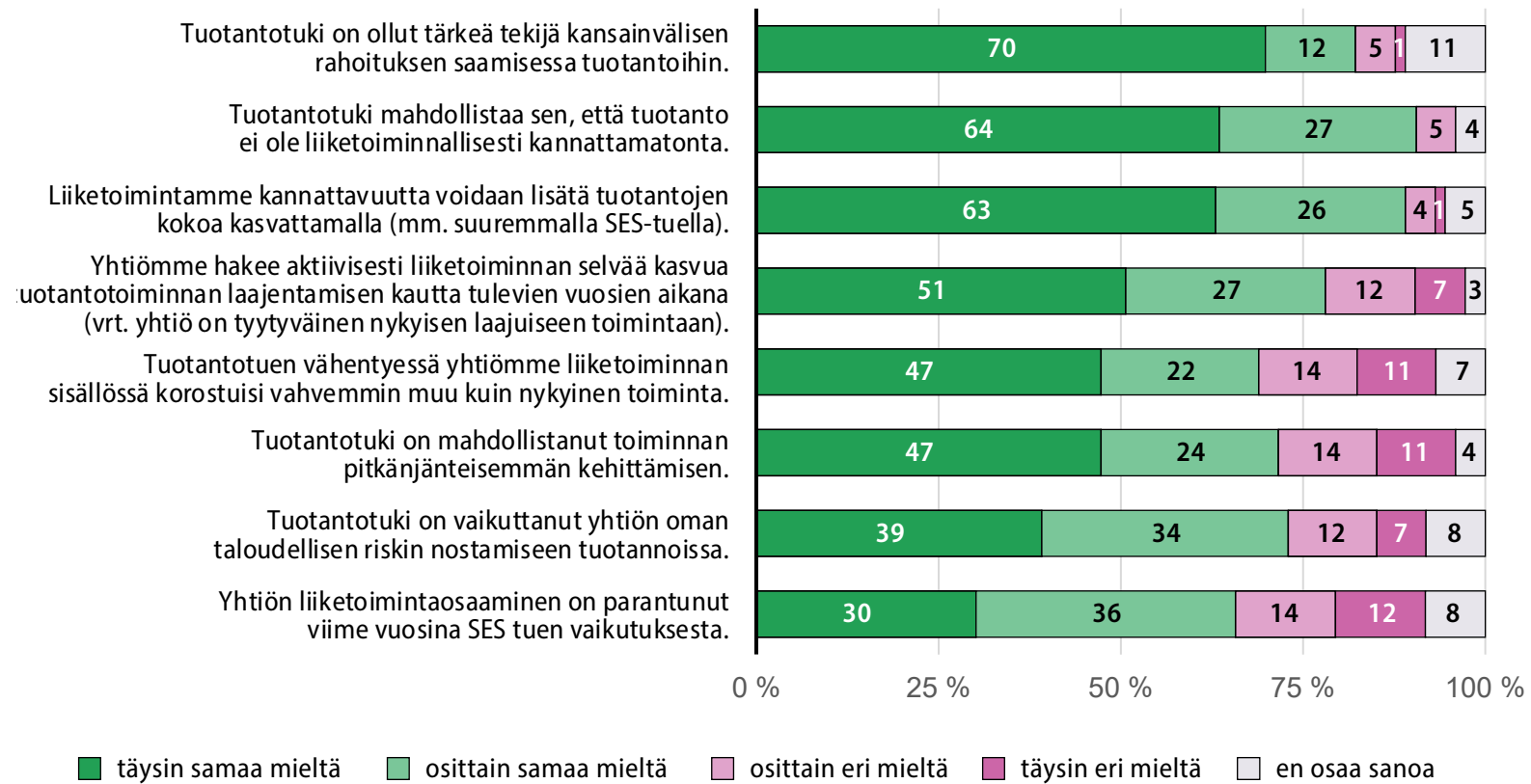
Kuvio 28. Tuotantoyhtiöiden näkemyksiä siitä, olisivatko viime vuosien tuotannot toteutuneet ilman SES:n tukea (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Ajatellen tällä vuosikymmenellä toteuttamianne tuotantoja, olisivatko ne toteutuneet ilman Suomen elokuva- ja TV-sarjojen tukia? Valitkaa parhaiten asiaa kuvaava vaihtoehto.

SES:n tukea saaneille tuotantoyhtiöille suunnattu kysely osoittaa, että tuotantotuki on yhtiöille liiketoiminnan kannalta erittäin tärkeä. Sen nähdään mahdollistavan kannattavien tuotantojen toteuttamisen sekä kansainvälisen rahoituksen hankkimisen. Tuotantotuen volyymin kasvattamista pidetään myös keskeisenä keinona lisätä tuotantojen kokoa.

Lisäksi tuotantotuen nähdään useissa yhtiöissä mahdollistavan keskittymisen elokuva- ja TV-sarjojen toteuttamiseen ja edesauttavan liiketoiminnan pitkäjänteisempää kehittämistä. Tuotantotuen vaikutuksesta on monessa yhtiössä voitu lisätä omaa taloudellista panostusta ja riskinottoa tuotantojen toteuttamiseen. Tuella nähdään olleen vaikutuksia myös liiketoimintaosaamisen kehittämiseen yhtiöissä. Tulevaisuutta ajatellen osa yhtiöistä hakee aktiivisesti tuotantotuen mahdollistamana kasvua tuotantotoiminnan laajentamisen kautta.

Kuvio 29. Tuotantoyhtiöiden liiketoimintaan liittyviä väittämiä (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

Tuen ja liikevaihdon välillä on selvä tilastollinen yhteys – tuella ei vaikutusta kuitenkaan yhtiöiden kannattavuuteen

Saatujen tukien ja yrityksen liikevaihdon yhteyttä tutkittiin tilastollisella sekamallilla (mixed effect model). Aineistosta löytyi näyttöä, että saman ja edellisen vuoden tuen määrällä on yhteys yrityksen liikevaihtoon tiettyinä vuosina. Vuosina 2018–2024 jopa 68 % liikevaihdon vaihtelusta selittyi saman ja edellisen vuoden aikana myönnetyn tuen määrällä.

Vastaavasta yhteydestä ei kuitenkaan löytynyt näyttöä tukien yrityksen kannattavuuden (liikevoittoprosentti) välillä. Vuosina 2018–2024 vain 23 % kannattavuuden vaihtelusta selittyi saman ja edellisen vuoden aikana myönnetyn tuen määrällä, mikä voi hyvin selittyä sattumalla.

Tuella on ollut vaikutusta myös siihen, että tuotantoja on toteutettu Suomessa, eikä niitä ole viety toteutettavaksi ulkomaille. Tuella on varmistettu ainakin osittain myös se, että tuotantojen toteuttaminen Suomessa on kannattavaa. Toisaalta tuki on selvästi lisännyt mahdollisuuksia kansainvälisten yhteistuotantojen toteuttamiseen. Tuotantotuen saaminen on koettu edellytykseksi sille, että kansainväliset yhteistyökumppanit ja rahoittajat lähtevät mukaan yhteistuotantoihin.

Mitä suurempi tase yhtiöllä on, sitä todennäköisemmin yhtiöllä on kansainvälistymisaikeita

Yritysten kansainvälistä toimintaa tutkittiin kyselyn vastaustietojen avulla tilastollisesti. Seurantajaksolla kansainvälistä tuotantoa harjoittaneet yhtiöt saivat enemmän tukea kuin kotimaiseen toimintaan keskittyvät yritykset. Kun yritysten keskimääräiset tukisummat suhteutettiin keskimääräiseen liikevaihtoon, tukisummat olivat kuitenkin samaa suuruusluokkaa sekä kansainvälisesti että kotimarkkinoilla toimivien yhtiöiden välillä. Tulos oli samanlainen, kun kansainvälisyyttä mitattiin tuotantojen sijasta saadulla kansainvälisellä rahoituksella.

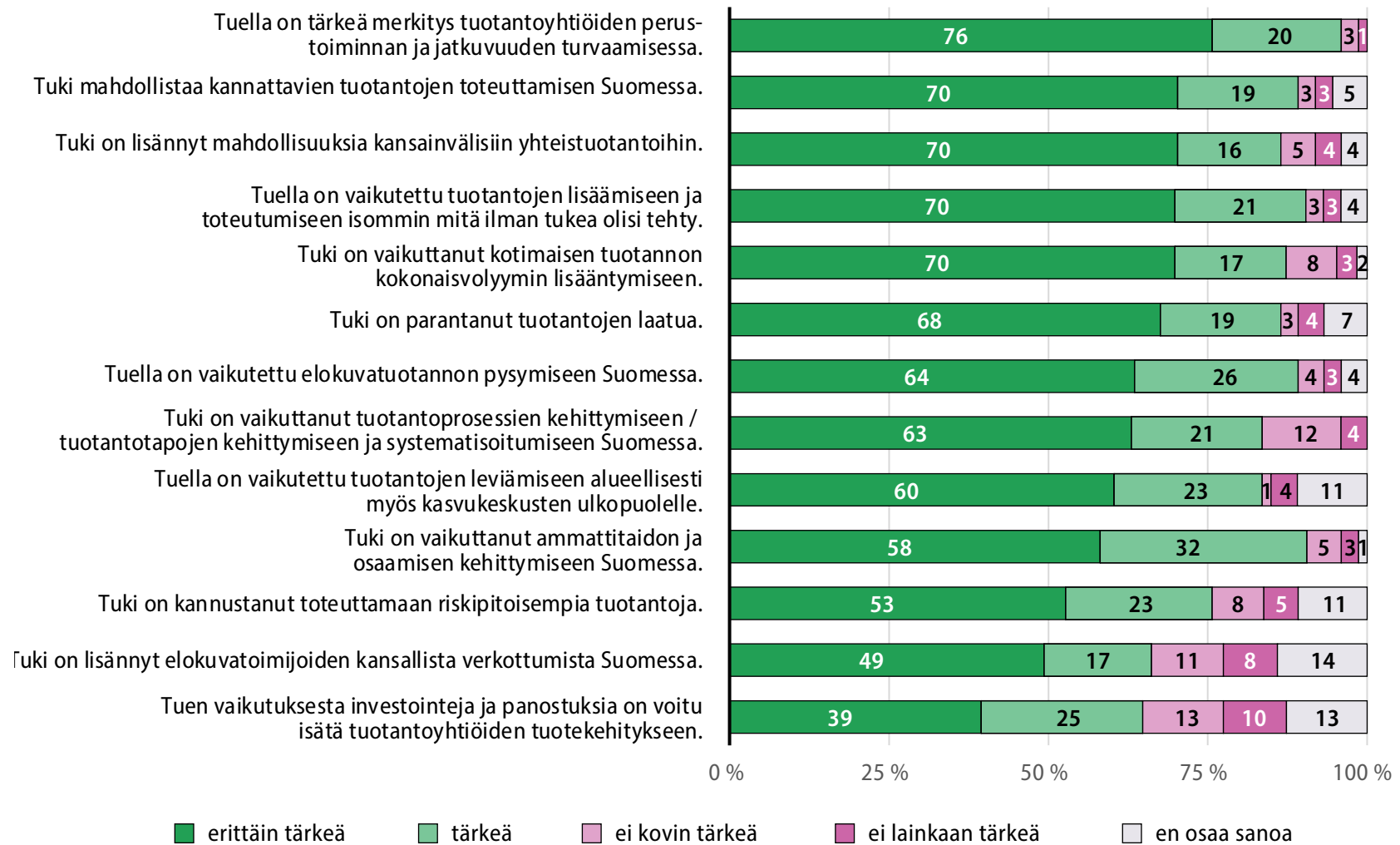
Kyselyn tuloksissa näkyi selkeä yhteys yrityksen taseen koon ja sen kansainvälistymisaikeiden välillä. Mitä suurempi yrityksen tase oli, sitä todennäköisemmin yhtiö aikoi osallistua kansainvälisiin yhteistuotantoihin. Sen sijaan liikevaihdon suuruus tai kannattavuus eivät olleet yhteydessä kansainvälistymisaikaisiin. Myöskään yrityksen nykyinen kansainvälinen toiminta tai kansainvälinen rahoitus eivät tilastollisesti selittäneet liikevaihdon tai kannattavuuden tasoa.

Samoin tuotantoyhtiöiden liikevaihto ja kannattavuus eivät selittäneet sitä, kuinka paljon yhtiöillä oli kansainvälistä toimintaa tai kansainvälistä rahoitusta.

Erityisen tärkeäksi tuotantoyhtiöt näkevät tulevaisuuden suhteen sen, että tuotantotuki on turvannut nykyisten tuotantojen toteuttamisen sekä luonut jatkuvuutta myös tulevalle liiketoiminnalle. Tieto tuotantotuen olemassaolosta myös tulevina vuosina tuo yhtiöille tärkeää tulevaisuuden näkymää ja uskoa, jonka pohjalle toimintaa voidaan kehittää pitkäjänteisemmin.

SES:n tukea saaneille yrityksille suunnattu kysely osoittaa, että tuki on merkittävässä roolissa suomalaisen audiovisuaalisen alan toimintaedellytysten turvaamisessa ja kehittämisessä. Tuotantoyhtiöiden lisäksi elokuva-alalla toimii useita muita keskeisiä toimijoita, kuten levittäjät, teatteriesittäjät, jälkituotantoyhtiöt sekä eri rahoittajatahot. Tuotantotuki vaikuttaa koko alan arvoverkkoon, ei vain tuotantoyhtiöihin. Kun kotimaisen tuotannon toteutuminen mahdollistuu, se hyödyttää arvoverkon kaikkia osia: levittäjiä, esittäjiä, jälkituotantopalveluja tarjoavia yhtiöitä sekä muita tuotantoihin kytkeytyviä toimijoita. Näin tukijärjestelmä edistää koko elokuva-alan liiketoimintaa ja kehittymistä. Tämän seurauksena Suomeen on muodostunut entistä selkeämpi ja toimivampi elokuva-alan ekosysteemi.

Kuvio 30. Väitteitä selvityksen kyselystä liittyen SES:n tuen merkitykseen ja vaikutukseen tuotantoyhtiöiden toimintaan ja elokuva-alaan Suomessa (Selvityksen kysely, marras–joulukuu 2025)

6 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

6.1 Johtopäätökset

SES:n tuotantotuki on keskeinen merkitys kulttuuripolitiikan toteuttamisessa ja av-alan elinvoimaisuuden kannalta.

SES:n tuotantotuki on kulttuuripoliittinen väline, jonka tavoitteena on mahdollistaa korkeatasoisen ja monipuolisen kotimaisen elokuvatuotannon synty, varmistaa laaja tarjonta ja jakelu sekä tukea alan kansainvälistymistä ja elokuvakulttuurin kehittymistä. Tuki on luonut edellytykset taiteellisiin suunnitelmiin perustuvien tuotantojen toteuttamiselle ja vahvistanut elokuva- ja TV-sarjayhtiöiden toimintaa sekä koko avalan elinvoimaa.

Suomen elokuvasäätiön tuet vahvistavat suomen kielen ja kotimaisten kielten asemaa elokuvatuotannossa. Ilman tukia suomen- ja ruotsinkielisiä, kotimaisille markkinoille suunnattuja elokuvia syntyisi huomattavasti vähemmän, ja tuotanto suuntautuisi enemmän kansainvälisiin tarpeisiin. Tukijärjestelmä mahdollistaa suomalaisten aiheiden käsittelyn omalla kielellä ja omasta näkökulmasta sekä tukee yhteiskunnallisesti tärkeiden teemojen esiin nostamista ja keskustelun edistämistä.

Elokuva- ja TV-sarjatuotantojen alalla on viime vuosina ollut merkittäviä muutoksia, ja toimintaympäristön kehitys on tuonut monia haasteita.

Viimeisen vuosikymmenen aikana ala on muuttunut merkittävästi. Teknologian kehitys ja suoratoistopalveluiden nousu ovat vaikuttaneet tuotantojen jakeluun ja ansaintaan, ja TV-sarjatuotantojen kysynnän vaihtelut ovat heijastuneet erityisesti TV-sarjatuotantoihin keskittyneisiin yhtiöihin. Samalla tuotantokustannusten kasvu on lisännyt rahoituksen monipuolistamisen tarvetta ja vahvistanut kansainvälisen rahoituksen merkitystä. Toimintaympäristöön ovat lisäksi vaikuttaneet Covid19-pandemia ja julkisen talouden kiristyminen, jotka ovat lisänneet epävarmuutta ja vaikeuttaneet tuotantojen rahoitusta. Alan ja toimintaympäristön kehitys on tuonut monia haasteita tuotantojen toteuttamiselle ja liiketoiminnan kehittämiseen viime vuosina.

Tuotantotuki toimii kivijalkana tuotantojen rahoituksessa ja toteutumisessa.

Tuotantotuki on välttämätön edellytys suomalaisille tuotannoille, erityisesti pienemmän yleisön teoksille, mutta käytännössä myös suurimmalle osalle laajemmalle yleisölle kohdistetuista tuotannoista. Korvaavaa rahoitusta olisi saatavilla vain poikkeuksellisesti. Tuki muodostaa tuotantojen rahoituksen kivijalan ja on lähes aina vaatimus muun rahoituksen – myös kansainvälisen – saamiselle. Ilman tuotantotukea kotimaisen elokuvakulttuurin laajuus, monipuolisuus ja tuotantoyhtiöiden toimintaedellytykset supistuisivat merkittävästi. Tuki mahdollistaa myös liiketoiminnan kannattavuuden ja vakavaraisuuden kehittämisen.

Alan liiketoiminnassa tapahtui kasvua tarkastelujakson 2017–2025 alussa, viimeiset vuodet tuoneet usealle yhtiölle haasteita.

Selvityksen tarkastelujaksolla alan liiketoiminnan kokonaiskehitys on ollut kaksijakoinen. Vuosina 2017–2022 tuotantoyhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi, mutta vuodesta 2024 lähtien on nähtävissä selvä lasku koko alan liikevaihdossa. Yhtiöiden kannattavuus on heikentynyt erityisesti vuosina 2023–2024, ja monet yritykset ovat aiempaa haavoittuvammassa asemassa. Haasteet näkyvät korostuneesti TV-sarjayhtiöissä sekä pienissä lyhyiden fiktio ja dokumenttielokuvien yhtiöissä, mutta myös muissa yritystyypeissä. Nykytilanteessa ala on siis aiempaa haasteellisemmassa tilanteessa. Toisaalta on huomioitava, että osa yhtiöistä on edelleen vakavaraisia ja suoriutuu liiketoiminnallisesti kohtuullisen hyvin.

Alan liiketoiminnan tulevien vuosien kehityksessä on nähtävissä erilaisia suuntia erilaisille yhtiöille. Osassa yhtiöitä on nähtävissä kasvun ja kannattavuuden parantamisen mahdollisuuksia. Osalla yhtiöistä tulevaisuudessa merkittäviä kasvun mahdollisuuksia ei ole, mutta liiketoimintaa kyetään ylläpitämään nykyisenlaisena. Osalla yhtiöistä tulevaisuusnäkökulma on haasteellisempi ja niissä on odotettavissa liiketoiminnan supistumista. Tämä kuvaa alan yhtiöiden eriytyviä tilanteita ja mahdollisia erisuuntaisia kehityspolkuja tulevina vuosina.

Elokuva- ja TV-sarjatuotantojen ala on viime vuosina kansainvälistynyt – myös tulevaisuudessa kansainvälisyys on alan keskeinen kasvun ja kehityksen suunta.

Suomalaisten yhtiöiden kansainvälinen toiminta on vakiintunut, mutta ei viime vuosina merkittävästi laajentunut. Sen sijaan yksittäisten yhtiöiden kansainvälinen liiketoiminta on kasvanut selvästi. Merkittävä osa yhtiöistä on viime vuosina saanut kansainvälistä rahoitusta, ja tuloja ja levittänyt tuotantojaan

ulkomaille. Kansainvälisen rahoituksen merkitys on kasvanut kotimarkkinoiden ja kotimaisen rahoituksen rajallisuuden vuoksi, ja ulkomaiset markkinat tarjoavat kasvumahdollisuuksia, joita Suomessa ei ole.

Kansainvälisissä tuotannoissa on selkeitä etuja, kuten suuremmat budjetit, parempi laatu, laajempi näkyvyys, paremmat tulonmuodostuksen mahdollisuudet, osaamisen ja verkostojen vahvistuminen sekä monipuolisemmat sisältömahdollisuudet. Niihin liittyy kuitenkin myös haasteita, kuten rahoituksen monimutkaisuus, tuotantojen hidastuminen, oman päätösvallan heikkeneminen, taloudelliset riskit ja sisältöjen muokkautuminen kansainvälisten rahoittajien ehtojen mukaan.

Elokuvasäätiön tukitoiminta on ollut pääosin toimivaa ja tehokasta.

SES:n tukitoiminta on kokonaisuutena toimivaa ja sitä on viime vuosina kehitetty johdonmukaisesti. Uusi selainpohjainen tukihakemusjärjestelmä on parantanut prosesseja ja datan keruuta, ja säätiö on reagoinut alan palautteeseen. Kehitystoiveet koskevat pääosin hakuprosessin läpinäkyvyyttä, vuorovaikutuksen lisäämistä, rahoitushakujen ajoitusta, uusien tukimallien kehittämistä ja tukien joustavuutta. Suurin haaste on kuitenkin tukisummien riittämättömyys suhteessa kasvaviin tuotantokustannuksiin ja kansainväliseen kilpailuun.

SES:n tukitoimintaa ja tuotantotuki edistävät kattavasti elokuva-alan tavoitteita.

Elokuvasäätiön tukitoiminta edistää pääosin hyvin ja kattavasti elokuva-alan tavoitteita. Tavoitteet koskevat monimuotoista kotimaista tuotantoa, laajaa tarjontaa ja jakelua, kansainvälistymistä sekä elokuvakulttuurin kehittymistä. Lähtökohtina laissa ovat osallisuuden, moniarvoisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden vahvistaminen. Nykypäivän näkökulmasta tavoitteet ovat myös ajantasaisia ja relevantteja ja tärkeitä tulevaisuudenkin kannalta. Rahoituksen niukkuus ja tuotantokustannusten nousu saattavat rajoittaa säätiön mahdollisuuksia edistää tavoitteita mahdollisimman vaikuttavasti.

Tuotantotuki hyödyttää koko av-alaa, ei ainoastaan elokuva- ja TV-sarja-tuotantoyhtiöitä.

Tuotantotuella on koko elokuva-alan arvoverkkoa vahvistava vaikutus. Kun kotimaisen tuotannon toteutuminen mahdollistetaan, siitä hyötyvät tuotantoyhtiöiden lisäksi levittäjät, esittäjät, jälkituotantoyhtiöt ja muut alan toimijat. Tuotantotuki vahvistaa AV-alan työllisyyttä ja osaamista mahdollistamalla alan

osaajille työtä ja ammattitaidon kehittämistä. Tukijärjestelmä edistää koko alan liike-toimintaa ja kehitystä, mikä on osaltaan luonut Suomeen entistä selkeämmän ja toimivamman elokuva-alan ekosysteemin.

6.2 Kehittämisehdotuksia

Seuraavassa on esitetty selvitystyön puitteissa esiin nousseita havaintoja ja kehittämistarpeita koskien tukijärjestelmää ja elokuva-alaa tulevaisuudessa. Kehittämisehdotukset on suunnattu yleisesti elokuva- ja TV-sarjatuotantoalan kehittämistä ajatellen sekä toisaalta elokuvasäätöille.

Kehittämisehdotus 1. Elokuva- ja TV-tuotantalalle olisi hyödyllistä laatia yhteinen kehittämisstrategia suuntaamaan alan tulevaisuutta ja lisäämään yhteistä näkemystä siitä, missä ala haluaa olla 2030-luvulla.

Valtakunnallisia kulttuuripoliittisia linjauksia määrittävät muun muassa kulttuuri-poliittinen selonteko ja luovan talouden kasvustrategia 2025–2030. Elokuva- ja TV-tuotantalalle olisi kuitenkin tarkoituksenmukaista laatia alan omiin tarpeisiin vastaava kehittämisstrategia. Strategialla voitaisiin kirkastaa näkemys alan toivotusta tulevaisuudesta, luoda perusteluja alan resurssien turvaamiselle ja viestiä alan merkityksestä laajemmin yhteiskunnalle. Strategia tulisi laatia alan toimijoiden laajassa yhteistyössä.

Kehittämisehdotus 2. Kansainvälisen toiminnan sopimusosaamista tulisi alalla kehittää ja varmistaa, että alan suomalaisilla toimijoilla on kattavasti osaamista tehdä kannattavaa kansainvälistä yhteistyötä.

Kansainvälinen yhteistyö, tuotanto ja levitys ovat ratkaisevan tärkeitä koko suomalaisen elokuva- ja TV-sarjatuotannon kehitykselle. Suomalaiset yhtiöt ovat kuitenkin kohdanneet kannattavuushaasteita, sillä kansainväliset sopimusehdot ovat usein olleet tiukkoja. Jatkossa on tärkeää varmistaa, että tuotantoyhtiöillä on riittävät valmiudet, osaaminen ja neuvotteluvoima toimia kannattavasti kansainvälisissä tuotannoissa

Kehittämisehdotus 3. Tuotantoyhtiöitä on syytä tukea niiden liiketoiminta-osaamisen kehittämisessä

Alalla toimii paljon pieniä yhtiöitä yhä kansainvälisemmässä ja kilpailullisemmassa toimintaympäristössä. Vahvempi liiketoimintaosaaminen ja liiketoiminnan kehittäminen parantaisi laajemmin yhtiöiden kykyä rahoittaa tuotantoja, hyödyntää

uusia jakelukanavia ja kasvaa markkinoilla. Tuotantoyhtiöitä on syytä myös ohjata hyödyntämään laajemmin yritysten kehittämiseen tarkoitettuja erilaisia julkisia tukimuotoja. Tämä vahvistaisi alan taloudellista kestävyyttä, työllisyyttä ja kulttuurista vaikuttavuutta.

Kehittämissuositus 4. Ulkopuolisen rahoituksen määrää tuotannoissa tulisi lisätä sekä kehittää uusia rahoitusmalleja kansainvälisten esimerkkien mukaisesti.

Tuotantokustannusten kasvaessa elokuvasäätien tuotantotuen rinnalle tarvitaan lisää muuta rahoitusta. Tätä voidaan edistää hyödyntämällä esimerkiksi tuotantokannusteita, verkostoitumista sekä alan tunnettuuden parantamista ulkopuolisten rahoittajien suuntaan. Yhtenä mahdollisuutena ovat myös uudet rahoitusmallit, joista löytyy kansainvälisiä esimerkkejä – kuten Norjan alueelliset public–private-malli ⁷.

Kehittämissuositus 5. Suomen elokuvasäätien tulisi omien resurssiensa puitteissa ottaa vielä selkeämpää roolia suunnan näyttämässä alan kehitykselle sekä kehittämismahdollisuuksien kartoittamisessa ja esille nostamisessa alan tulevaisuutta ajatellen.

Nykyisessä tilanteessa ala on liiketoiminnallisesti aiempaa haastavammassa asemassa, ja osa yhtiöistä tarvitsee tukea ja ohjausta. Samalla alalla on tarve saada selkeämpi kuva sekä lähivuosien että pidemmän aikavälin kehitysmahdollisuuksista. Suomen elokuvasäätien tulisi omien resurssiensa puitteissa ottaa nykyistä näkyvämpi rooli alan suunnan näyttäjänä – sekä ohjata kehitystä että tuoda esiin mahdollisuuksia tulevaisuutta varten. Säätöillä voisi olla vahvempi tehtävä alan kehittämisen linjaajana, yhteistyön edistäjänä ja tulevien tuotantojen rahoitusmahdollisuuksien kartoittajana sekä selkeyttäjänä

Kehittämissuositus 6. Jatkossa tulisi selvittää olisiko nykyisiin tukiin tarpeita tehdä päivityksiä ja harkita uudenlaisia tukimuotoja.

Elokuva- ja TV-sarja tuotantoalan tarpeet kehittyvät ajan myötä. Samalla toimintaympäristöstä nousee uusia tekijöitä, jotka vaikuttavat alan kehitykseen. Jatkossa olisi syytä kriittisesti tarkastella olisiko erilaisiin tukimuotoihin tarvetta tehdä

⁷ Norjassa elokuva- ja tv-tuotantojen alueellinen rahoitus perustuu public–private-malliin, jossa julkinen rahoitus (maakunnat, kunnat ja valtion instrumentit) yhdistyy yksityiseen pääomaan alueellisten elokuvakeskusten ja -rahastojen kautta. Mallia koordinoi kansallisesti Norsk filminstitut.

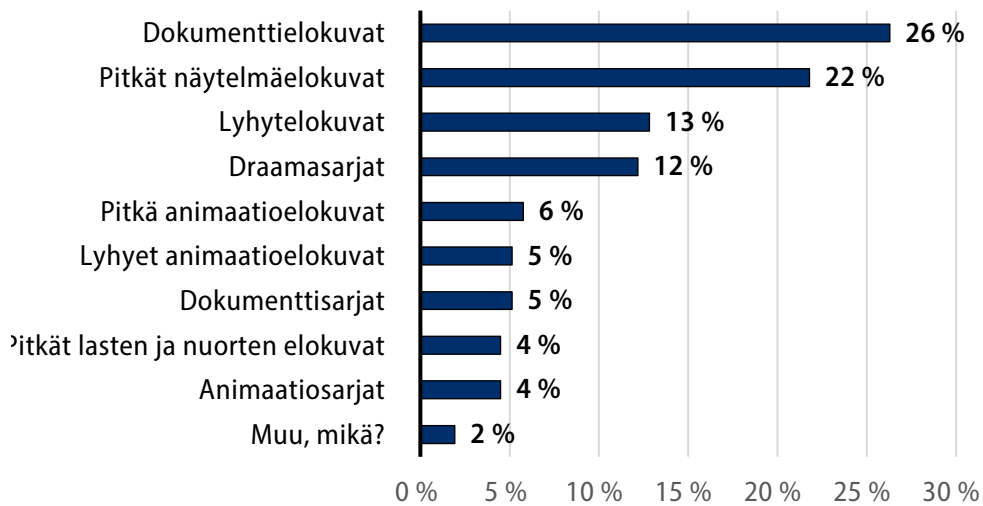
päivityksiä, mahdollisia fokuointeja ja harkita uusia tukimuotoja. Tarvitaanko esimerkiksi kansainvälistymiseen, kehittämisvaiheen tukeen tai nuorille ja uusille tekijöille erityisiä tukimuotoja?

Kehittämis ehdotus 7. Tulevaisuudessa on pyrittävä vaikuttamaan siihen, että elokuva- ja TV-tuotantoihin myönnettävän tuotantotuen rahoitusvolyymi saadaan nostettua pohjoismaisten verrokkimaiden tasolle.

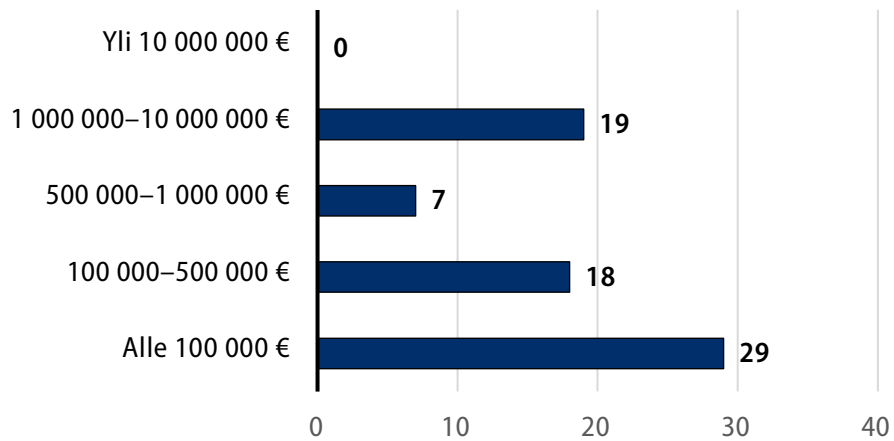
Tuotantokustannusten kasvu on tehnyt tuotantojen rahoittamisesta entistä vaikeampaa, ja samalla tuotantotuen hakemusmäärät ovat lisääntyneet selvästi. Jotta suomalaisen elokuva-alan elinvoimaisuus, kulttuuripoliittiset tavoitteet sekä tuotantojen laatu ja kaupallinen menestyminen voidaan turvata, on tärkeää varmistaa riittävän suuri julkinen rahoitus tuotantotoiminnalle.

Liitteet

Liite 1. Kyselyn vastaajaorganisaatioihin liittyviä taustatietoja

Yhtiöiden liikevaihdon suurusluokka viime vuosina

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

Meritullinkatu 10
PL 29, 00023 Valtioneuvosto
p. 0295 16001
okm.fi

ISSN 1799-0351 PDF
ISBN 978-952-415-053-8 PDF